

Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Leger des Heils Reclassering Rotterdam

Doorlichting

Inhoudsopgave

	Voorwoord	4
	Samenvatting	5
1	Inleiding	11
1.1	Aanleiding	11
1.2	Objectbeschrijving	11
1.3	Doel- en probleemstelling	12
1.4	Onderzoeksaanpak	14
1.5	Leeswijzer	15
2	Rechtspositie en omgang	16
2.1	Bevindingen	16
2.1.1	Identiteitsverificatie	16
2.1.2	Informatieverstrekking	17
2.1.3	Functioneren beklagregeling	17
2.1.4	Privacy	17
2.1.5	Omgangsvormen	18
2.2	Conclusies, oordelen en aanbevelingen	18
3	Taakspecialisme advies	19
3.1	Bevindingen	19
3.1.1	Instroom adviesopdrachten	19
3.1.2	Opstellen reclasseringsadvies	20
3.1.3	Inhoud reclasseringsadvies	20
3.1.4	Controle van het reclasseringsadvies	21
3.1.5	Afronding reclasseringsadviezen	22
3.2	Conclusie, oordelen en aanbevelingen	23

4	Taakspecialisme toezicht	25
4.1	Bevindingen	25
4.1.1	Start van het toezicht	25
4.1.2	Invulling van het toezicht	27
4.1.3	Voortijdig beëindigen toezicht	29
4.2	Conclusies, oordelen en aanbevelingen	30
5	Gedragsinterventie	33
5.1	Bevindingen	33
5.1.1	Randvoorwaarden	33
5.1.2	Uitvoering gedragsinterventies	34
5.2	Conclusie, oordelen en aanbevelingen	35
6	Organisatieaspecten en veiligheid	36
6.1	Bevindingen	36
6.1.1	Personeel	36
6.1.2	Communicatie	37
6.1.3	Integriteit	37
6.1.4	Evaluatie	37
6.1.5	Veiligheid	38
6.2	Conclusie, oordelen en aanbevelingen	39
7	Conclusie	41
	Bijlagen	
I	Afkortingen	43
II	Bronnen	44
III	Inspectieprogramma	45

Voorwoord

De Inspectie Veiligheid en Justitie heeft in de periode van 20 november 2014 tot en met 4 december 2014 een doorlichting uitgevoerd bij het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam. Het doel van de doorlichting is om na te gaan wat de kwaliteit van de taakuitvoering is op het gebied van de sanctietoepassing.

De Inspectie trof een organisatie aan die bezig is met een ontwikkeling tot efficiënter en zakelijker reclasseren. Te midden van deze interne ontwikkeling en daarbij verschillende externe ontwikkelingen blijft de organisatie zich inspinnen om de eigen identiteit en outreachende aanpak te handhaven.

De Inspectie is overwegend positief over het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam. Dit geldt met name voor de rechtspositie en omgang met cliënten en de taakspecialismen advies en gedragsinterventie. De Inspectie is kritisch over het taakspecialisme toezicht en de veiligheidssituatie van de spreekkamers in Dordrecht. Voorts is er op een aantal onderwerpen sprake van ketenafhankelijkheden waar de organisatie nadeel van ondervindt. Voorbeelden zijn het aansluiten van een rechtszitting op het advies van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam om een toezicht ten uitvoer te leggen en het plaatsen van cliënten in begeleid wonen. Het verdient aanbeveling deze aandachtspunten in gezamenlijkheid op te lossen.

De doorlichting van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam is de laatste van drie doorlichtingen van de reclasseringsorganisaties in de regio.

J.G. Bos
Hoofd van de Inspectie Veiligheid en Justitie

Samenvatting

De Inspectie Veiligheid en Justitie (hierna: de Inspectie) houdt toezicht op de taakorganisaties op het domein van het ministerie van Veiligheid en Justitie. De Inspectie onderzoekt of organisaties die op dit terrein werkzaam zijn hun werk op de juiste manier uitvoeren.

Eén van de taken van de Inspectie is het houden van toezicht op een deel van de strafrechtketen: de sanctietoepassing. De Inspectie beoordeelt hiervoor onder meer met een zekere regelmaat reclasseringsorganisaties op hun functioneren.

Het onderzoek

De Inspectie heeft in de periode van 20 november 2014 tot en met 4 december 2014 het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam doorgelicht.

Het doel van deze doorlichting is om na te gaan wat de kwaliteit van de taakuitvoering van de reclasseringsorganisatie is op het gebied van de sanctietoepassing. De centrale onderzoeksvraag van deze doorlichting luidt daarmee als volgt:

‘Wat is de kwaliteit van de taakuitvoering van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam op het gebied van de sanctietoepassing?’

Om de taakuitvoering, conform de geldende wet- en regelgeving en vastgesteld beleid, te onderzoeken, benoemt de Inspectie een aantal aspecten. Dat zijn achtereenvolgens de rechtspositie van cliënten, maatschappelijke reïntegratie, maatschappijbeveiliging, veiligheid en de daarmee samenhangende organisatieaspecten. De aspecten maatschappelijke reïntegratie en maatschappijbeveiliging zijn omvangrijk binnen het gehele reclasseringsproces, daarom zijn deze in dit onderzoek opgesplitst naar taakspecialisme, te weten advies, toezicht en gedragsinterventie. De Inspectie heeft ervoor gekozen om de meer overkoepelende en randvoorwaardelijke aspecten – te weten rechtspositie en organisatieaspecten/veiligheid – in twee aparte deelvragen op te nemen, en de overige deelvragen te wijden aan de taakspecialismen. De probleemstelling valt daarmee uiteen in de volgende deelvragen:

Wat is de kwaliteit van de taakuitvoering van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam ten aanzien van:

1. De rechtspositie van en omgang met cliënten?
2. Het taakspecialisme advies?
3. Het taakspecialisme toezicht?
4. Het taakspecialisme gedragsinterventie?
5. De organisatieaspecten en de veiligheid?

Voor de doorlichtingen van de reclasseringsorganisaties is het 'Toetsingskader reclassering' (april 2014) opgesteld¹. Het toetsingskader geeft aan dat de Inspectie in haar toezicht bovengenoemde aspecten onderzoekt, welke criteria daarbij als uitgangspunt dienen en in welke normen of verwachtingen de criteria geoperationaliseerd zijn. Tijdens de doorlichting zijn al deze aspecten onderzocht, en is gebruik gemaakt van document- en dossieronderzoek, observaties en interviews.

Taakuitvoering Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam

Algemeen

De Inspectie heeft onderzocht hoe het is gesteld met de kwaliteit van de taakuitvoering van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam. De organisatie voldoet op de meeste criteria geheel dan wel overwegend aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. Voorbeelden zijn de tijdigheid van het leveren van reclasseringsadviezen, de aandacht voor de rechtspositie van de cliënt en de wijze waarop de organisatie aandacht houdt voor haar doelgroep en aanpak te midden van zowel interne als externe ontwikkelingen zoals de bezuinigingen. De Inspectie is dan ook overwegend positief over de kwaliteit van de taakuitvoering van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam. Wel is zij kritisch over het taakspecialisme toezicht en signaleert zij een aantal ontwikkelingen die, in onderlinge samenhang, risico's opleveren voor de kwaliteit van de taakuitvoering.

Het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam kampt met een hoge instroom, met name in het taakspecialisme toezicht, die leidt tot volle caseloads. Daarbij zijn er tekortkomingen in de uitvoering van het reclasseringstoezicht, zoals het niet opstellen van evaluaties, het niet uitvoeren van herdiagnostiek en de gebrekkige registratie in IRIS. Voor zowel het taakspecialisme advies als het taakspecialisme toezicht geldt voorts dat het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam voor haar werkzaamheden deels afhankelijk is van ketenpartners. Knelpunten in de uitvoering bij ketenpartners hebben invloed op het presteren van de reclassering. Voorbeelden hiervan zijn de lange wachtrij voor begeleid wonen in de regio en de tijdige aansluiting van een advies-TUL op de zittingsdatum. Tot slot worden bepaalde werkzaamheden die in de fase van het reclasseringsadvies uitgevoerd kunnen worden, vanwege drukte dan wel ketenafhankelijkheden, doorgeschoven naar de toezichtfase. Voorbeelden zijn het uitvoeren van Recidive Inschatting Schalen (RISc, een wetenschappelijk gevalideerd meetinstrument om de kans op recidive te voorspellen) en het controleren op de uitvoerbaarheid van gedragsinterventies.

De Inspectie beziet deze ontwikkelingen in onderlinge samenhang en concludeert dat zich hier risico's vormen voor de kwaliteit van de taakuitvoering. In het tussentijds toezicht in 2015 zal de Inspectie dan ook aandacht hebben voor deze ontwikkelingen.

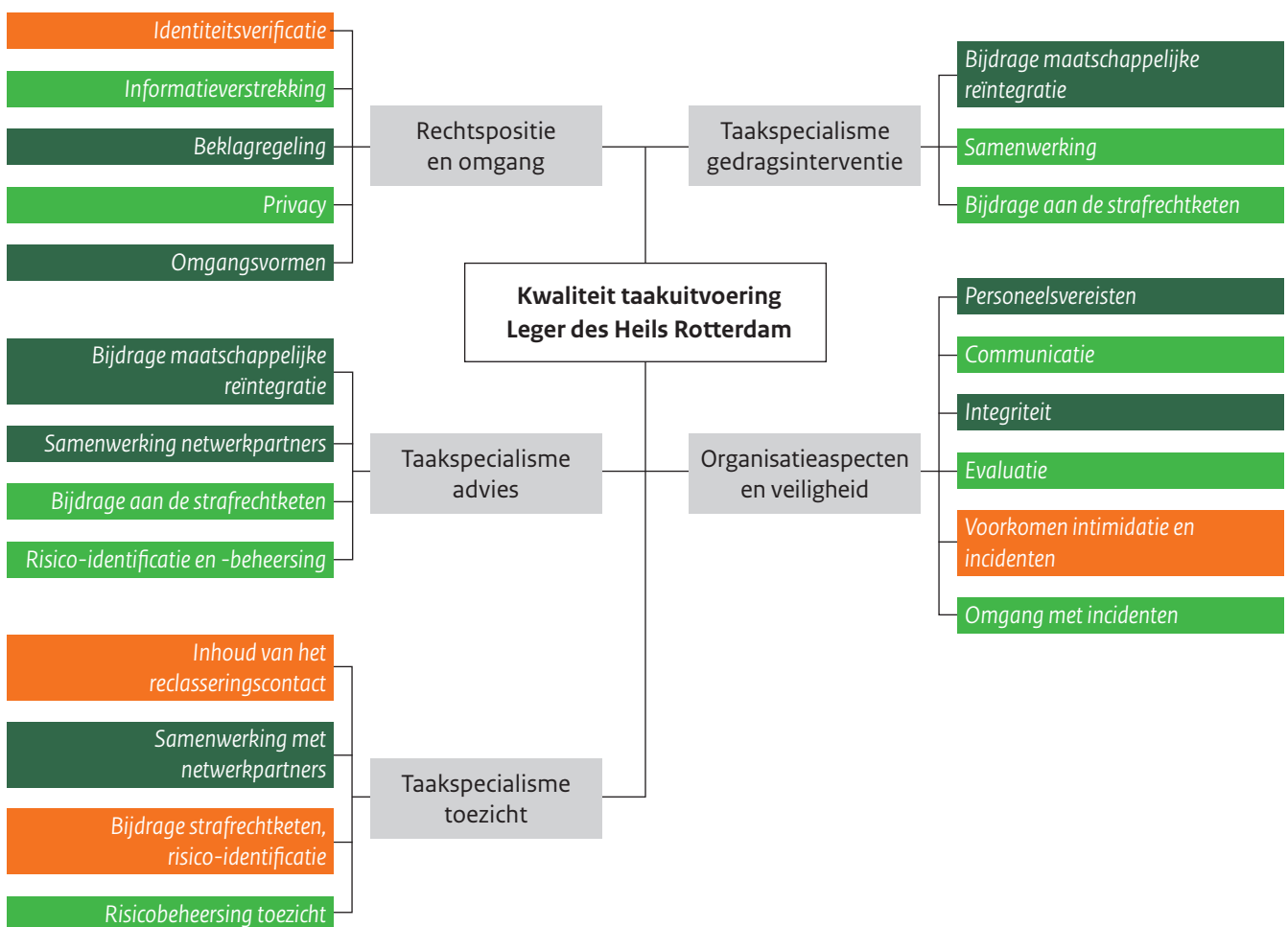
¹ Zie voor het volledige toetsingskader de website van de Inspectie (www.ivenj.nl).

Oordelen

Figuur 1 laat zien hoe het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam scoort op de verschillende onderdelen. De Inspectie geeft haar oordelen weer op het niveau van de aspecten en de criteria. **Donkergroen** geeft aan dat het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam volledig voldoet aan de normen en verwachtingen van de Inspectie, in het geval van **lichtgroen** voldoet deze overwegend maar niet volledig, **oranje** houdt in dat de organisatie in beperkte mate voldoet en **rood** dat deze hier niet aan voldoet.

Figuur 1. Oordeel totaaloverzicht

Ter aanvulling op figuur 1, staan hieronder de punten op de aspecten en de taakspecialismen samengevat. De Inspectie maakt onderscheid tussen positieve punten, aandachtspunten en verbeterpunten. Omdat er meerdere normen onder een criterium vallen, kan het voorkomen dat de Inspectie een aanbeveling doet op een norm, maar wel oordeelt dat de organisatie voor wat betreft het criterium in zijn geheel overwegend voldoet (**lichtgroen**).

Positief

De Inspectie is positief over de meeste criteria waarop zij de taakuitvoering van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam heeft getoetst. Met name het taakspecialisme advies en de aandacht voor de rechtspositie van en omgang met cliënten zijn positief. Overkoepelend hieraan is de Inspectie positief over de professionalisering die de organisatie heeft ingezet en het lerend vermogen dat zij hierin laat zien. De organisatie heeft onderzocht welke veranderingen nodig waren om enerzijds te kunnen voldoen aan de kwaliteitsnormen én om te kunnen functioneren binnen de financiële kaders zoals gesteld door het ministerie van Veiligheid en Justitie, en anderzijds recht te doen aan de outreachende aanpak van haar medewerkers die de organisatie typeert. De Inspectie is positief over deze ingezette weg, maar constateert dat op bepaalde onderwerpen nog verbetering nodig is.

Verbeterpunten

De Inspectie formuleert verbeterpunten waar zij concrete aanbevelingen op doet. Het eerste verbeterpunt betreft de verificatie van cliënten. Dit gebeurde ten tijde van de doorlichting niet conform wet- en regelgeving. Het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam gaf tijdens de doorlichting aan per 1 januari 2015 de identiteit van cliënten conform wet- en regelgeving te verifiëren. De Inspectie zal dit monitoren middels tussentijds toezicht.

Overkoepelend aan alle gedragsinterventies constateert de Inspectie dat er sprake is van wisselende registratie in IRIS. Dit behoeft op meerdere punten verbetering. Het niet volledig en actueel hebben en houden van dossiers kan ongewenste effecten hebben voor ketenpartners of collega's die moeten kunnen terugvallen op actuele dossierinformatie.

Adviseurs dienen gebruik te maken van minimaal één referent bij het opstellen van een reclasseringsadvies en dit te vermelden in de rapportage. Omdat adviseurs niet altijd referenten vermelden in de rapportage, is onduidelijk of er geen referenten zijn gehoord of dat ze alleen niet zijn opgevoerd in de rapportage. Het raadplegen van referenten is van belang om uitspraken van de cliënt te kunnen verifiëren.

Voor het taakspecialisme toezicht doet de Inspectie meerdere aanbevelingen. Het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam start te weinig toezichten op tijd. Voor een effectieve tenuitvoerlegging van voorwaardelijke straffen is het van belang dat toezichten snel na het vonnis of de beschikking starten. Na de start van een toezicht is het vervolgens van belang dat er een RISc aan ten grondslag ligt, om objectief de probleemgebieden vast te stellen en hier de juiste doelen aan te koppelen. Echter, als er geen RISc beschikbaar is, nemen toezichthouders deze niet alsnog af. Naast het afnemen van een RISc indien deze niet beschikbaar is, is het van belang dat toezichthouders tijdig een toezichtovereenkomst opstellen en laten ondertekenen door de cliënt. Dit gebeurt momenteel niet binnen de termijn van zes weken.

Tijdens een toezicht kunnen zich veranderingen voordoen die van invloed zijn op het verloop van het toezicht en waar de toezichthouder zich op richt. Om dit vast te stellen, kunnen toezichthouder herdiagnostiek afnemen of een evaluatie opstellen. Toezichthouders van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam komen echter aan beiden niet toe. Veranderingen in het toezicht dienen ten slotte vastgelegd te worden in een vernieuwde toezichtovereenkomst. Dit gebeurt te weinig.

De Inspectie beveelt het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam voorts aan om een cliënttevredenheidsonderzoek uit te voeren ten behoeve van de evaluatie van het reclasseringswerk.

Het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam neemt niet deel aan de casusoverleggen in het Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond. De Inspectie acht het van belang dat de organisatie hier deel aan neemt en ziet hiertoe ook mogelijkheden. De organisatie kan namelijk vanuit haar rol en expertise een wezenlijke bijdrage leveren in dit samenwerkingsverband.

Ten slotte dient het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam verbeteringen door te voeren in de veiligheidssituatie op haar spreeklocatie in Dordrecht. Hier is geen afscheiding tussen kantoorruimtes en spreekkamers en goed toezicht op de spreekkamers ontbreekt. Tevens is onduidelijk hoe snel kan worden gehandeld in geval van een incident in een spreekkamer.

Ketenafhankelijkheden

Reclasseringsorganisaties zijn onderdeel van de strafrechtketen en zijn voor de uitvoering van hun werk deels afhankelijk van ketenpartners. De Inspectie vraagt hier aandacht voor de volgende onderwerpen die deels buiten de invloedssfeer van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam liggen. Een verbeterpunt is de snelheid van de TUL-zittingen naar aanleiding van niet goed lopende toezichten. Hoewel er reeds een pilot is gestart om dit te verbeteren, geeft het OM aan dat de staande afspraken hieromtrent – ook in relatie tot de rechtbank – niet haalbaar zijn.

De Inspectie acht het van belang dat de betrokken partijen – zowel de rechtbank, het OM als de reclasseringsorganisaties in het arrondissement Rotterdam – de huidige afspraken en werkwijzen evalueren, opdat de reclassering de uitvoering van het toezicht zo efficiënt en effectief mogelijk kan uitvoeren en de strafrechtketen beter kan functioneren.

Voorts is er in het arrondissement Rotterdam sprake van een lange wachtrij voor begeleid wonen. Het verkrijgen van een vaste verblijfplaats heeft voor een aanzienlijk deel van de cliënten van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam hoge prioriteit. Door de lange wachtrij is het voor het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam lastig hier invulling aan te geven. Verdere inhoudelijke invulling van het toezicht is voorts moeilijker te realiseren als een cliënt geen vaste verblijfplaats heeft.

Bovenstaande verbeterpunten resulteren in de volgende aanbevelingen:

Aanbeveling aan LdH Reclassering Rotterdam

Algemeen

1. Zorg, binnen alle taakspecialismen, voor volledige verslaglegging in IRIS.

Rechtspositie

2. Maak conform wet- en regelgeving gebruik van het verificatiestation bij verificatie van de identiteit van de cliënt.

Advies

3. Maak gebruik van referenten en voer deze op in de reclasseringsadviezen.

Toezicht

4. Zorg er voor dat medewerkers ruimte krijgen voor het afnemen van een RISc bij een nieuw toezicht, wanneer deze bij aanvang hiervan nog niet voorhanden is.
5. Zorg er voor dat de toezichten binnen de daarvoor vastgestelde termijnen worden opgestart.
6. Zorg voor binnen de termijn opgestelde (voorlopige) toezichtovereenkomsten en zet deze overeenkomsten tijdens het toezicht dynamisch in.
7. Zorg dat er evaluaties van het toezicht plaatsvinden.
8. Voer herdiagnostiek uit wanneer de huidige diagnostiek gedateerd is of veranderingen in de casus hier om vragen.

Organisatieaspecten en veiligheid

9. Neem deel aan de casuoverleggen in het Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond.
10. Zet in op het evalueren van het reclasseringswerk bij de cliënten, indien nodig in samenspraak met het hoofdkantoor.
11. Zorg voor voldoende veiligheid op de locatie in Dordrecht. Hang huisregels op, realiseer de randvoorwaarden voor een tijdige reactie op incidenten en scheid de kantoorruimtes van de spreekkamers.

Aanbeveling aan het OM Rotterdam

12. Verkort de tijd tussen het uitbrengen van het advies TUL en de zittingsdatum voor de tenuitvoerlegging van (een deel van) het voorwaardelijk strafrestant.

Aandachtspunten

Op een aantal aspecten heeft de Inspectie aandachtspunten geformuleerd. Dit zijn onderwerpen waar het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam overwegend voldoet aan de normen en verwachtingen van de Inspectie, maar verdere verbetering mogelijk is om de kwaliteit van de taakuitvoering te verhogen. Een eerste aandachtspunt betreft de informatieverstrekking aan cliënten: dit gebeurt wel op de locatie in Rotterdam, maar niet op de locatie in Dordrecht. Het is voor cliënten een meerwaarde om terug te kunnen lezen wat er van hen wordt verwacht en wat zij van de reclassering mogen verwachten.

Wat betreft de reclasseringsadviezen, heeft de Inspectie geconstateerd dat bij bepaalde bijzondere voorwaarden niet altijd de bijbehorende controlemiddelen worden geadviseerd. Een voorbeeld is het verbod op middelengebruik dat alleen met behulp van urinecontroles sluitend kan worden gecontroleerd. Urinecontroles worden echter niet altijd geadviseerd.

Binnen het taakspecialisme toezicht constateert de Inspectie twee aandachtspunten. Het eerste punt heeft betrekking op het invulling geven aan het toezicht tijdens de startperiode. Omdat één toezichthouder is aangewezen om toezichten te starten en er sprake is van een hoge instroom en volle caseloads, staat de inhoudelijke invulling van het toezicht tijdens de startperiode onder druk.

Het tweede aandachtspunt binnen het taakspecialisme toezicht is de balans tussen controle en begeleiding. Mede ingegeven door de hulpvraag van cliënten, geven toezichthouders in voorkomende gevallen meer aandacht aan hun begeleidende taak dan aan hun controlerende taak. Het is van belang dat de organisatie de balans bewaakt en medewerkers hierin begeleidt.

Voor de gedragsinterventies geldt dat het contact tussen een trainer en een toezichthouder niet altijd tot stand komt dan wel summier is. Hier geldt dat een actieve samenwerking kan bijdragen aan betere inbedding van de geleerde vaardigheden.

1

Inleiding

1.1 Aanleiding

De Inspectie Veiligheid en Justitie (hierna: de Inspectie) houdt toezicht op de taakorganisaties op het domein van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. De Inspectie onderzoekt of organisaties die op deze terreinen werkzaam zijn hun werk op de juiste manier uitvoeren. De Inspectie doet aanbevelingen aan de minister dan wel de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie (VenJ) en aan de betrokken organisaties, signaleert risico's en draagt bij aan het leervermogen van organisaties. Zo werkt de Inspectie mee aan een veilige samenleving.

Er zijn in Nederland verschillende organisaties die een rol spelen in de uitvoering van opgelegde straffen, zoals gevangenissen, tbs-klinieken, justitiële jeugdinrichtingen en de (jeugd)reclassering. Eén van de taken van de Inspectie is het houden van toezicht op dit deel van de strafrechtketen: de sanctietoepassing. Het doel van het toezicht is om de effectiviteit en de kwaliteit van de sanctietoepassing te verbeteren. De Inspectie beoordeelt hiervoor onder meer met een zekere regelmaat reclasseringsorganisaties op hun functioneren.

In Nederland zijn drie reclasseringsorganisaties, te weten Reclassering Nederland (RN), Stichting Verslavingsreclassering GGZ (SVG) en het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering (LJ&R). Alle drie organisaties hebben zich regionaal georganiseerd. De regio's sluiten gedeeltelijk aan op de gerechtelijke arrondissementen.

Omdat de Inspectie nog niet eerder een reclasseringsorganisatie in een stedelijk gebied heeft doorgelicht, is regio Rotterdam opgenomen in het werkprogramma van 2014. De Inspectie heeft eerder in 2014 Reclassering Nederland regio Rotterdam en de reclasseringsafdeling van Bouman GGZ doorgelicht.

1.2 Objectbeschrijving

Het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering verzorgt jeugdzorg, jeugdreclassering en volwassenreclassering. In deze doorlichting onderzoekt de Inspectie alleen de volwassenreclassering in het arrondissement Rotterdam. Waar in dit rapport het Leger des Heils Rotterdam wordt genoemd, bedoelt de Inspectie het Leger des Heils Jeugdbescherming & Reclassering Rotterdam.

De volwassenreclassering van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering richt zich met name op dak- en thuislozen en mensen met multiproblematiek.

In mei 2014 heeft een wijziging plaatsgevonden in de regionale indeling van het Leger des Heils Jeugdzorg en Reclassering en de aansturing door het management. Voorheen was de organisatie verdeeld over verschillende vestigingen, die werden aangestuurd door een eigen unitmanager. Na de herindeling zijn meerdere vestigingen geclusterd en worden zij per cluster aangestuurd door twee unitmanagers. Zo vallen de vestigingen van het Leger des Heils Jeugdzorg en Reclassering in Dordrecht, Rotterdam en Den Haag nu onder één cluster, dat door twee unitmanagers wordt aangestuurd. In deze doorlichting beperkt de Inspectie zich tot de vestigingen in Dordrecht en Rotterdam en de werkzaamheden die zij in het arrondissement Rotterdam uitvoeren.

Het Leger des Heils Rotterdam voert de taakspecialismen advies, toezicht en gedragsinterventie uit².

1.3 Doel- en probleemstelling

Het doel van deze doorlichting is om na te gaan wat de kwaliteit van de taakuitvoering van de reclasseringsorganisatie is op het gebied van de sanctietoepassing. De Inspectie wil de wijze waarop het Leger des Heils Rotterdam haar taken uitvoert en de kwaliteit hiervan weergeven. De centrale onderzoeksvraag van deze doorlichting luidt daarmee als volgt:

‘Wat is de kwaliteit van de taakuitvoering van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam op het gebied van de sanctietoepassing?’

Om de taakuitvoering, conform de geldende wet- en regelgeving en vastgesteld beleid, te onderzoeken, benoemt de Inspectie een aantal aspecten. Dat zijn achtereenvolgens de rechtspositie van cliënten, maatschappelijke reïntegratie, maatschappijbeveiliging, veiligheid en de daarmee samenhangende organisatieaspecten. De aspecten maatschappelijke reïntegratie en maatschappijbeveiliging zijn omvangrijk binnen het gehele reclasseringsproces, daarom zijn deze opgesplitst in taakspecialismen. De Inspectie heeft ervoor gekozen om de meer overkoepelende en randvoorwaardelijke aspecten – te weten rechtspositie en organisatieaspecten/ veiligheid – in twee aparte deelvragen op te nemen, en de overige deelvragen te wijden aan de taakspecialismen. De probleemstelling valt daarmee uiteen in de volgende deelvragen:

Wat is de kwaliteit van de taakuitvoering van het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering Rotterdam ten aanzien van:

1. *De rechtspositie van en omgang met cliënten.*
2. *Het taakspecialisme advies.*
3. *Het taakspecialisme toezicht.*
4. *Het taakspecialisme gedragsinterventie.*
5. *De organisatieaspecten en de veiligheid.*

² De per 1 januari 2015 gewijzigde inkoopprocedure voor gedragsinterventies is geen onderdeel van deze doorlichting. De gedragsinterventies zijn onderzocht als volwaardig taakspecialisme binnen het reclasseringswerk.

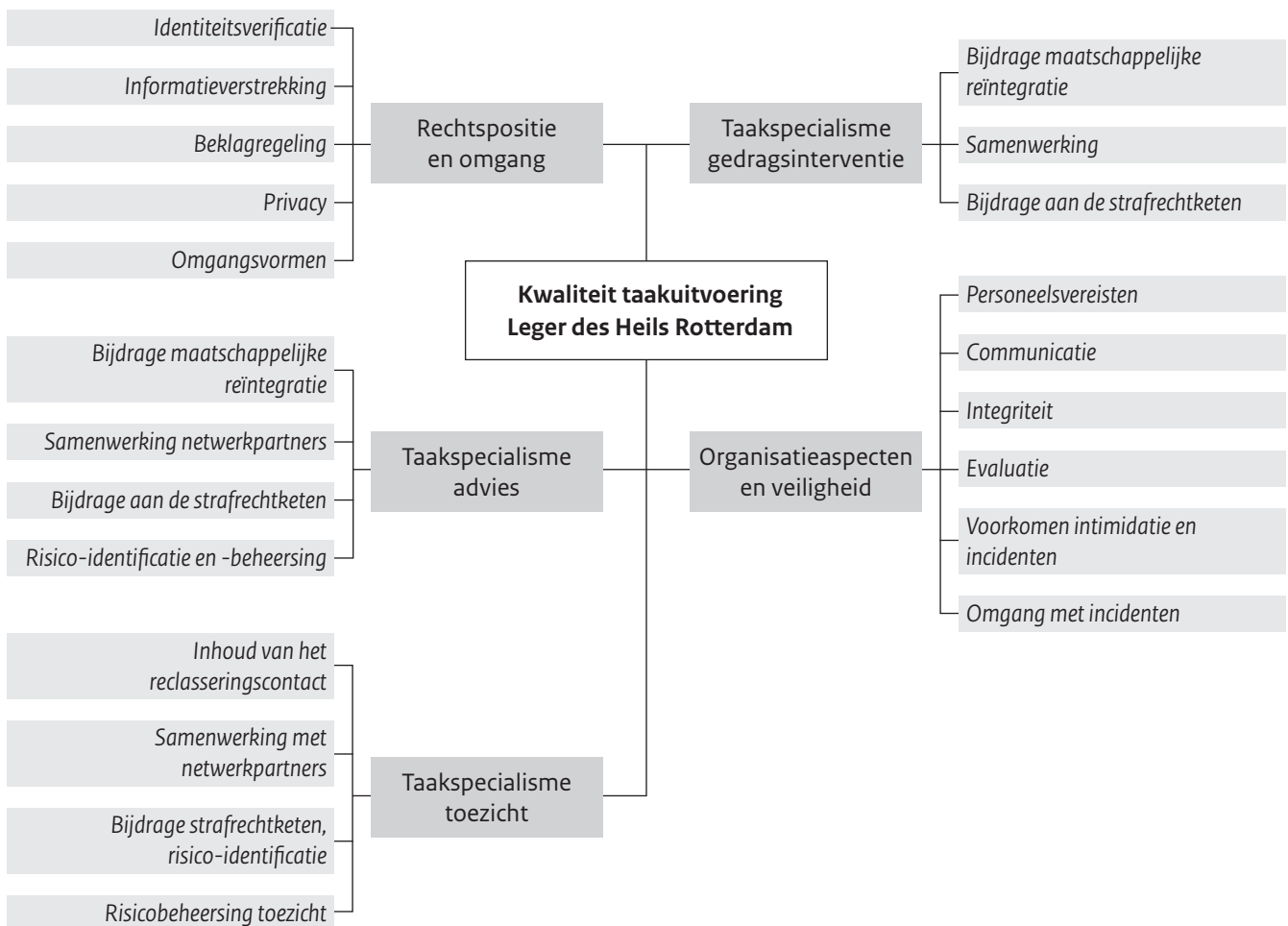

Toetsingskader

De Inspectie heeft voor de doorlichtingen van de reclasseringsorganisaties het ‘Toetsingskader reclassering’ (april 2014) opgesteld³. Het toetsingskader is gebaseerd op nationale en internationale wet- en regelgeving, uitvoeringsbeleid en verwachtingen die de Inspectie heeft geformuleerd op basis van haar onderzoekservaring. Deze zijn opgesplitst naar de eerder genoemde aspecten. De aspecten zijn vervolgens opgedeeld naar criteria, welke zijn geoperationaliseerd in normen en verwachtingen. Deze normen en verwachtingen zijn afgestemd met de landelijke kantoren van de drie reclasseringsorganisaties en met de beleidsafdeling van het ministerie van Veiligheid en Justitie die zich bezighoudt met de reclassering. De Inspectie past het toetsingskader periodiek aan ontwikkelingen in regelgeving en uitvoeringsbeleid aan.

Het Toetsingskader reclassering laat zien op basis van welke criteria de Inspectie haar oordeel velt over het functioneren van de reclasseringsorganisatie. Figuur 2 geeft deze aspecten en criteria weer.

Figuur 2. Overzicht criteria per deelvraag

³ Zie voor het volledige toetsingskader de website van de Inspectie (www.ivenj.nl).

De Inspectie komt bij ieder criterium tot een integraal oordeel dat is samengesteld op basis van een weging van de dimensies uitvoering, beleid en check op de uitvoering. Bij de dimensie uitvoering stelt de Inspectie vast in hoeverre de uitvoering voldoet aan de daaraan gestelde eisen. Bij de dimensie beleid beziet de Inspectie of de organisatie ten aanzien van het te toetsen criterium (vastgelegd) beleid beschikbaar heeft dat voldoet aan geldende wet- en regelgeving. Bij de dimensie check op uitvoering gaat de Inspectie na in hoeverre de organisatie zeker stelt dat de uitvoering geschiedt conform de eisen.

De Inspectie geeft haar oordeel per criterium schematisch weer in de volgende vier waarderungen: voldoet niet aan de relevante normen en verwachtingen (**rood**), voldoet in beperkte mate aan de relevante normen en verwachtingen (**oranje**), voldoet overwegend maar niet volledig aan de relevante normen en verwachtingen (**lichtgroen**) en voldoet geheel aan de relevante normen en verwachtingen (**donkergroen**).

1.4 Onderzoeksaanpak

Methoden

Om antwoord te kunnen geven op de centrale onderzoeksvraag hanteert de Inspectie verschillende onderzoeksmethoden. Zij stemt deze af op het type informatie dat nodig is. In bijlage 3 is het inspectieprogramma opgenomen.

Documentstudie

Om zicht te krijgen op het beleid dat binnen de organisatie geformuleerd is, en op welke wijze er binnen de organisatie geborgd is dat het beleid op de juiste en/of vastgelegde wijze uitgevoerd wordt, bekijkt de Inspectie verschillende documenten. De documenten geven ook een beeld van de productie en de taakuitvoering. Voorbeelden zijn jaarplannen, productiecijfers, regionale beleidsdocumenten, samenwerkingsconvenanten en interne audits.

Dossierstudie

Naast de opgevraagde documenten ziet de Inspectie dossiers van cliënten in. De Inspectie bekijkt dertien reclasseringsadviezen, vijftien toezichten en twee gedragsinterventies⁴. Het doel van het dossieronderzoek is om een indruk te krijgen van de werkwijze van de organisatie en de registratie door reclasseringswerkers.⁵

Interviews

De Inspectie houdt tevens interviews met verschillende functiegroepen binnen de organisatie. Het betreft medewerkers op strategisch, tactisch en operationeel niveau. Doel van deze interviews is het in beeld brengen van de uitvoering. Daarnaast voert de Inspectie gesprekken met cliënten van de reclassering over hun ervaringen en opvattingen. Ook voert de Inspectie gesprekken

⁴ Ten tijde van de doorlichting waren er twee casussen met een gedragsinterventie die in aanmerking kwamen voor bestudering.

⁵ De selectie van dossiers beoogt geen representatieve steekproef te zijn.

met het Openbaar Ministerie (OM) en de Penitentiaire Inrichting (PI) Rotterdam in hun hoedanigheid als opdrachtgever van de reclassering. Als laatste spreekt de Inspectie met vertegenwoordigers van het Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond en ZSM⁶, vanwege de samenwerkingsverbanden waarbinnen het Leger des Heils Rotterdam participeert.

Observaties

Naast het voeren van gesprekken en het bestuderen van documenten en dossiers voert de Inspectie ter plaatse een aantal observaties uit. Zo brengt zij een bezoek aan de kantoor- en spreeklocaties in Rotterdam en Dordrecht.

Tijdsbestek

De Inspectie heeft de doorlichting op 20 oktober 2014 formeel aangekondigd. Het onderzoek is uitgevoerd in de periode van 20 november tot en met 4 december. Het concept-inspectierapport is op 2 maart 2015 voor wederhoor aangeboden aan het Leger des Heils Rotterdam. Het hoofd van de Inspectie Veiligheid en Justitie heeft op 4 mei 2015 het rapport aangeboden aan de staatssecretaris van Veiligheid en Justitie.

1.5 Leeswijzer

De hoofdstukken behandelen de deelvragen zoals geformuleerd in paragraaf 1.3. Dit betekent dat in hoofdstuk 2 de rechtspositie van en omgang met de cliënten centraal staan. In de daaropvolgende vier hoofdstukken komen de taakspecialismen advies (hoofdstuk 3), toezicht (hoofdstuk 4) en gedragsinterventie (hoofdstuk 5) aan bod. Hoofdstuk 6 behandelt de organisatieaspecten en de veiligheid. Daar waar nodig doet de Inspectie aanbevelingen. Tenzij anders is aangegeven, zijn deze aanbevelingen aan het Leger des Heils Rotterdam gericht.

---

⁶ ZSM staat voor Zo snel, slim, selectief, simpel en samenlevingsgericht mogelijk een beslissing nemen over de afdoening van veel voorkomende criminaliteit.

2

Rechtspositie en omgang

In dit hoofdstuk beoordeelt de Inspectie het aspect rechtspositie van en de omgang met cliënten aan de hand van haar bevindingen op de volgende criteria: identiteitsvaststelling, informatieverstrekking, functioneren van de beklagregeling, privacy en de omgangsvormen. Het hoofdstuk sluit af met conclusies en oordelen.

2.1 Bevindingen

2.1.1 Identiteitsverificatie

De reclasseringswerkers dienen bij elk nieuw contact⁷ de identiteitsgegevens van de cliënt te controleren in de strafrechtsketendatabank (SKDB)⁸, indien geïndiceerd dient dit te gebeuren met behulp van biometrie (middels een verificatiestation). Een goede verificatie is noodzakelijk om identiteitsfraude te voorkomen.

Op de spreeklocatie in Rotterdam is een verificatiestation aanwezig, op de spreeklocatie in Dordrecht is dit niet het geval. Reclasseringswerkers maken geen gebruik van het verificatiestation in Rotterdam. Reclasseringswerkers verifiëren de identiteit van de cliënt met behulp van het identiteitsbewijs en maken daar een kopie van. Niet alle cliënten beschikken over een geldig identiteitsbewijs. In die gevallen draait een aantal reclasseringswerkers een ID-staat uit van de SKDB. Dit is echter geen vastgelegde werkwijze.

Mede naar aanleiding van het onderzoek van de Inspectie naar de identiteitsvaststelling in de strafrechtketen⁹, heeft het Leger des Heils Rotterdam besloten per 1 januari 2015 de verificatie-apparatuur te gaan gebruiken. Medewerkers zijn hierover geïnformeerd.

⁷ Een nieuw contact is het eerste contact in een modaliteit. Als de identiteit van een cliënt in de adviesfase is geverifieerd, dient dit wederom te gebeuren in de toezichtfase. Er is dan namelijk sprake van een nieuwe modaliteit en dus een nieuw contact.

⁸ De SKDB is een databank waarin de persoonsgegevens van verdachten en veroordeelden worden bijgehouden. De Matching Autoriteit van de Justitiële Informatiedienst beheert de SKDB.

⁹ Binnenkort te verschijnen inspectierapport 'Identiteitsvaststelling in de strafrechtketen'.

2.1.2 Informatieverstrekking

De rechtspositie van reclasseringscliënten is wettelijk geregeld. Een goede informatieverstrekking hierover is van belang zodat cliënten op de hoogte zijn van hun rechten en plichten.

Reclasseringswerkers geven in het eerste gesprek met een cliënt mondeling informatie over het doel van het reclasseringstraject, de consequenties bij het overtreden van voorwaarden, de beklagregeling, de privacyregeling en de huisregels. Op de spreeklocatie in Rotterdam krijgen cliënten hier ter plaatse folders over. Op de spreeklocatie in Dordrecht zijn deze folders niet aanwezig en worden ze dus niet uitgereikt aan cliënten.

2.1.3 Functioneren beklagregeling

Om klachten van cliënten op een goede manier af te handelen, heeft de onafhankelijke Klachtencommissie Reclassering een klachtenreglement opgesteld. In aanvulling hierop heeft het Leger des Heils interne procedures vastgelegd die dienen te worden gevolgd als een cliënt een klacht indient. Als een cliënt het voornemen heeft om een klacht in te dienen, biedt de organisatie aan de cliënt eerst een gesprek met de werkbegeleider of unitmanager aan. Als de cliënt dit niet wil of als dit niet naar tevredenheid van de cliënt verloopt, heeft deze te allen tijde de mogelijkheid zijn klacht formeel door te zetten naar de onafhankelijke Klachtencommissie Reclassering. In de periode van januari 2014 tot en met juni 2014 zijn geen klachten geregistreerd.

2.1.4 Privacy

Cliëntdossiers bevatten privacygevoelige informatie die de reclassering slechts onder bepaalde voorwaarden met derden mag delen. Het Leger des Heils heeft een eigen privacyreglement waarin deze voorwaarden zijn beschreven. Ook in de gedragscode voor medewerkers is aandacht voor privacy van cliënten.

Een cliënt geeft door middel van een ‘Verklaring van geen bezwaar’ toestemming dat de reclassering referenten – niet zijnde ketenpartners – raadpleegt of informatie verstrekt. De reclasseringswerkers laten de cliënt deze overeenkomst ondertekenen wanneer zij informatie willen opvragen of verstrekken. Dit gebeurt per referent. ‘Verklaringen van geen Bezwaar’ zijn niet altijd terug te vinden in IRIS (Integraal Reclassering Informatiesysteem¹⁰). Wel zijn deze verklaringen terug te vinden in het fysiek dossier¹¹.

Een aantal adviseurs van het Leger des Heils laat cliënten ook een ‘Verklaring van geen bezwaar’ tekenen voor het opstellen van het reclasseringsadvies. Echter, deze toestemming is niet nodig; ook zonder toestemming en/of medewerking van een cliënt kan de reclassering een reclasseringsadvies opstellen.

¹⁰ IRIS is de applicatie waarin de reclassering haar cliëntdossiers bijhoudt.

¹¹ De organisatie is bezig de dossiervorming volledig te digitaliseren.

2.1.5 Omgangsvormen

Alle reclasseringswerkers hebben de opleiding ‘motivational interviewing’ gevolgd. Daarnaast hebben een aantal reclasseringswerkers een cursus gevolgd het omgaan met culturele verschillen. Zij geven daarbij aan rekening te houden met de culturele achtergrond van de cliënt. De geïnterviewde cliënten gaven aan tevreden te zijn over de bejegening. Tevens zijn hier geen klachten over ingediend.

Werkbegeleiders gingen in het verleden met enige regelmaat mee met gesprekken met cliënten, maar geven aan daar niet meer aan toe komen vanwege de toegenomen werkdruk. Hoewel de wens om dit te doen nog steeds bestaat en zij het belang ervan onderschrijven, gebeurt het momenteel niet.

2.2 Conclusies, oordelen en aanbevelingen

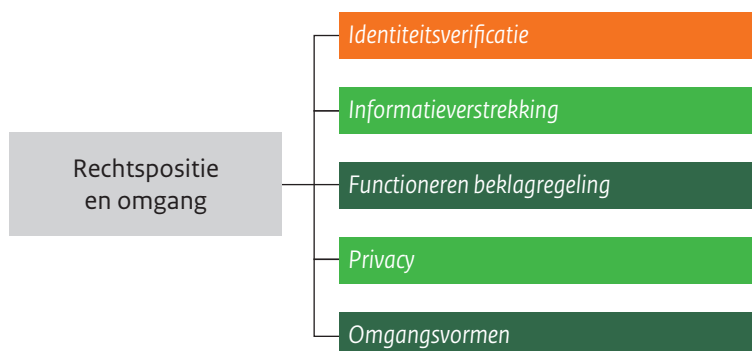
De Inspectie is in het algemeen positief over de manier waarop het Leger des Heils Rotterdam met de rechtspositie van haar cliënten omgaat. Cliënten kunnen klachten indienen en de reclassering gaat op consciëntieuze wijze om met hun privacy. Ook is de omgang met cliënten respectvol. Op een aantal punten ziet de Inspectie ruimte voor verbetering. Een verbeterpunt is het gebruik van het verificatiestation voor de verificatie van de identiteit van cliënten. De huidige werkwijze is niet conform wet- en regelgeving, waardoor er een grotere kans is dat een eventuele identiteitsverwisseling niet wordt opgemerkt. Een aandachtspunt betreft de informatieverstrekking aan cliënten. Om de rechtspositie van cliënten te waarborgen dienen zij over voldoende informatie over hun rechten en plichten te beschikken. In de huidige werkwijze is ruimte om dit meer gestructureerd te doen.

Aanbevelingen

- Maak conform wet- en regelgeving gebruik van het verificatiestation bij verificatie van de identiteit van de cliënt.

Figuur 3 geeft de oordelen op de criteria van het aspect rechtspositie en omgang schematisch weer.

Figuur 3. Oordeel rechtspositie en omgang

3

Taakspecialisme advies

In dit hoofdstuk beoordeelt de Inspectie het taakspecialisme advies aan de hand van de aspecten ‘maatschappelijke reïntegratie’ en ‘maatschappijbeveiliging’. Om hier een oordeel over te kunnen geven, schetst de Inspectie eerst haar bevindingen. Hierbij volgt zij zo veel als mogelijk het proces; de verdeling en prioritering van adviesopdrachten, het opstellen van het reclasseringsadvies, de eisen aan het reclasseringsadvies en de levertermijnen zoals die gelden bij de verschillende opdrachtgevers: het OM en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI). Het hoofdstuk sluit af met conclusies en oordelen op de getoetste aspecten en criteria.

3.1 Bevindingen

3.1.1 Instroom adviesopdrachten

Verdeling en prioritering

Om reclasseringsadviezen tijdig te leveren is het van belang dat de verdeling en prioritering van adviesopdrachten zorgvuldig verlopen. Het instroompunt 3RO in het arrondissement Rotterdam verdeelt adviesopdrachten aan de 3RO¹². Het Leger des Heils Rotterdam werkt sinds kort volgens een nieuwe methode, waarbij niet de werkbegeleider zaken verdeelt, maar adviseurs zelf nieuwe zaken aannemen bij de afdeling administratie. De werkbegeleider blijft verantwoordelijk voor tijdige verdeling, en stuurt waar nodig bij op basis van wekelijks uit IRIS gegenereerde overzichten waarop leverdata vermeld staan.

Het management stuurt op prioritering van adviesopdrachten op basis van de leverdatum. De opdrachtgever vermeldt de leverdatum op de opdracht conform de onderling afgesproken termijnen die de reclassering nodig heeft om een rapport op te stellen. Ten tijde van de doorlichting bestond de wachtrij aan adviesopdrachten uit 20 zaken, waar deze eerder in 2014 nog 80 zaken bedroeg.

¹² De drie reclasseringsorganisaties: Reclassering Nederland, Leger des Heils Jeugdzorg en Reclassering en Stichting Verslavingsreclassering GGZ.

ZSM¹³

Een goede samenwerking tussen de verschillende ketenpartners is van belang voor het goed functioneren van ZSM en daarmee voor een efficiënte afdoening van veel voorkomende criminaliteit. De drie reclasseringsorganisaties zijn zeven dagen per week, acht uur per dag vertegenwoordigd in ZSM en ZSM+¹⁴. Het Leger des Heils Rotterdam neemt een deel van deze uren voor haar rekening. Omdat ZSM dagelijks veertien uur operationeel is, heeft het OM, als regisseur op ZSM, de wens dat de reclassering dit aantal uren aanwezig is. Onder andere het Leger des Heils Rotterdam ziet hier echter (nog) geen meerwaarde in vanuit een inhoudelijke en procesmatige overweging; er wordt volgens de geïnterviewden nog onvoldoende gebruik gemaakt van de inhoudelijke expertise van de reclasseringswerkers om tot een gezamenlijke afdoening te komen.

3.1.2 Opstellen reclasseringsadvies

Op landelijk niveau heeft bij het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering het project 'Marathon' gelopen. Het project was er op gericht de bedrijfsvoering verder te professionaliseren en efficiënter te maken. Een onderdeel hiervan is het 'herontwerp administratie', waarbij vanuit het 'theory of constraints' principe¹⁵ bepaalde taken zijn weggehaald bij reclasseringswerkers en bij de afdeling administratie zijn belegd.

Op basis van het eerste gesprek en op basis van informatie verkregen uit het dossier en van referenten, stellen adviseurs de rapportage op. Uit het onderzoek van de Inspectie en een interne audit van het taakspecialisme advies blijkt dat adviseurs niet altijd referenten opvoeren in de rapportage. Hieruit valt niet af te leiden of in deze gevallen wel of geen gebruik is gemaakt van referenten, of dat ze wel zijn gebruikt, maar niet in de rapportage zijn vermeld. Hierdoor is onduidelijk of uitspraken van de cliënt zijn geverifieerd bij referenten.

Indien nodig maken adviseurs gebruik van diagnostiek. De productiecijfers van de periode januari tot en met oktober 2014 laten zien dat adviseurs bij meer dan 90 procent van de opdrachten gebruik maken van diagnostiek. In een aantal gevallen wijken adviseurs voor hun advies af van de uitkomst van de RISc (Recidive Inschattingen Schalen) dan wel Quickscan¹⁶. Zij doen dit op basis van hun professioneel oordeel en altijd in overleg met de werkbegeleider advies. Zij beargumenteren de afwijking tevens in de rapportage zelf.

3.1.3 Inhoud reclasseringsadvies

Vanwege de toenemende vraag naar reclasseringsproducten en de bezuinigingen hebben de 3RO beziens in welke mate zij snellere doorlooptijden kunnen realiseren zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van de reclasseringsproducten. Hiervoor is, in overleg met het ministerie van Veiligheid en Justitie, in september 2014 het project 'Slimmer reclasseren' opgezet. Voor het

¹³ ZSM staat voor Zo snel, slim, selectief, simpel en samenlevingsgericht mogelijk een beslissing nemen over de afdoening van veel voorkomende criminaliteit.

¹⁴ ZSM+ heeft dezelfde werkwijze als ZSM, maar focust onder andere op de doelgroepen huiselijk geweld en veelplegers. Hierbij hebben meerdere partijen, waaronder de gemeente, een consulterende rol.

¹⁵ Het 'theory of constraints' principe is een managementtheorie die inhoudt dat door het oplossen van knelpunten in een proces veel winst kan worden geboekt.

¹⁶ De RISc en de Quickscan zijn wetenschappelijk gevalideerde meetinstrumenten om de kans op recidive te voorspellen.

taakspecialisme advies houdt dit in dat de structuur van de reclasseringsadviezen is gewijzigd, dat alleen de relevante criminogene factoren worden beschreven en dat in het reclasseringsadvies geen plan van aanpak wordt opgenomen.

De reclasseringsadviezen van het Leger des Heils beschrijven de relevante leefgebieden en het recidiverisico. De geadviseerde strafmaat en eventuele bijzondere voorwaarden vloeien hier logisch uit voort en zijn juridisch haalbaar. Adviseurs van het Leger des Heils Rotterdam adviseren de bijzondere voorwaarden elektronische controle en urinecontrole niet vaak. Zij geven aan dat, vanwege de doelgroep, er vaak sprake is van contra-indicaties¹⁷.

Indien nodig maken adviseurs gebruik van de Informatievoorziening forensische zorg (Ifzo)¹⁸ om cliënten tijdens de adviesfase aan te melden voor zorg. In voorkomende gevallen gaat de adviseur hier toe over om risico's te beheersen, bijvoorbeeld wanneer betrokkene geen vaste verblijfplaats heeft en kampt met gedrags- en/of middelenproblematiek. In het arrondissement Rotterdam is sprake van een lange wachtlijst voor begeleid wonen, waardoor de adviseur de plaatsing vaak niet kan voltooien. Deze verantwoordelijkheid verschuift dan naar de toezichthouder. Ook in gevallen waarin het aanmelden voor zorg via Ifzo niet haalbaar is in verband met de leverdatum, komt het voor dat adviseurs deze taak doorschuiven naar de toezichthouder bij wie de betreffende cliënt in de caseload komt na diens veroordeling.

Adviseurs dienen onder andere hun afwegingen en overleggen met collega's en ketenpartners te registreren in IRIS. Uit het onderzoek blijkt de registratie hiervan achterwege te blijven. Hierdoor zijn zaken minder goed overdraagbaar, minder inzichtelijk en is de totstandkoming ervan minder navolgbaar.

3.1.4 Controle van het reclasseringsadvies

Vanwege de mogelijke impact van een reclasseringsadvies op het leven van een cliënt, acht de Inspectie het van belang dat reclasseringsadviezen intern worden gecontroleerd op kwaliteit alvorens zij worden verstuurd. Bij het Leger des Heils zijn de werkbegeleiders hier verantwoordelijk voor. Een onderdeel van het eerder genoemde project 'Marathon' is het deelproject 'werkbegeleiding 2014'. De rol van de werkbegeleider is gheredefinieerd tot een functionaris die voornamelijk procesmatig stuurt en daarnaast verantwoordelijk is voor de inhoudelijke coaching van reclasseringswerkers. Deze nieuwe werkwijze van werkbegeleiders is ook bij het Leger des Heils Rotterdam toegepast.

Voor het taakspecialisme advies is de voornaamste wijziging het voeren van workloadgesprekken tussen de werkbegeleider en de adviseur. Onderwerp van dit gesprek is het tijdig doorlopen van verschillende processtappen in de adviesfase, zoals het uitnodigen van de cliënt en het behalen van de leverdatum. Binnen de organisatie is afgesproken dat workloadgesprekken eens in de zes tot acht weken plaatsvinden. In 2014 is dit echter, vanwege de werkdruk, niet gerealiseerd.

¹⁷ Een contra-indicatie voor elektronische controle is bijvoorbeeld het ontbreken van huisvesting.

¹⁸ Informatievoorziening forensische zorg is een webapplicatie, die de uitvoering van het forensische zorgstelsel ondersteunt en de informatie-uitwisseling tussen de ketenpartners vereenvoudigt. 3RO gebruikt het om een indicatiestelling voor ambulante zorg of begeleid wonen op te stellen.

De werkbegeleiders advies zien iedere RISC, Quickscan en reclasseringsadvies. Als de diagnostiek goed is gebruikt, vloeit het reclasseringsadvies hier logisch uit voort en behoeft daarom minder aandacht. Wat betreft de reclasseringsadviezen, letten de werkbegeleiders voornamelijk op samenhang, analyse en of de bijzondere voorwaarden logisch voortvloeien uit het rapport. Als de geadviseerde straf afwijkt van de uitkomst van de diagnostiek, krijgt dit extra aandacht van de werkbegeleiders. Ieder reclasseringsadvies wordt vervolgens in IRIS goedgekeurd door de unitmanager. Dit is geen inhoudelijke controle.

3.1.5 Afronding reclasseringsadviezen

Levertermijn Openbaar Ministerie

Het OM is de grootste opdrachtgever van de reclasseringsorganisaties en in die hoedanigheid een belangrijke ketenpartner. Voor een goede inhoudelijke voorbereiding van een strafzaak op de rechtszitting, is het van belang dat reclasseringsorganisaties de reclasseringsadviezen tijdig aanleveren. Dit betekent dat er gezamenlijke afspraken zijn over de levertijden van reclasseringsadviezen en onder welke voorwaarden dit dient te gebeuren.

Het Leger des Heils Rotterdam stuurt op het behalen van de leverdatum. De leverdatum is vermeld op de opdracht en houdt rekening met de tijd die adviseurs nodig hebben om een reclasseringsadvies op te stellen. Bij het sturen op het behalen van de leverdatum is een constante instroom aan opdrachten wenselijk. In de praktijk fluctueert deze echter, waardoor tijdige levering niet altijd lukt.

De norm die het ministerie van Veiligheid en Justitie hanteert stelt dat reclasseringsadviezen twee weken voor de zittingsdatum opgeleverd dienen te zijn. Per 1 januari 2016 moeten reclasseringsorganisaties 90% van de reclasseringsadviezen binnen deze termijn leveren. In aanloop hiernaar geldt voor de tweede helft van 2014 een norm van 80%. In de berekening worden alleen reclasseringsadviezen meegenomen die het OM heeft voorzien van een zittingsdatum. Op basis van deze criteria leverde het Leger des Heils Rotterdam in de periode januari 2014 tot en met oktober 2014 82,1% op tijd aan. Echter, het OM heeft in deze periode bij 68,8% van de adviesopdrachten aan het Leger des Heils Rotterdam geen zittingsdatum verstrekt (in deze gevallen communiceert het OM de zittingsdatum op een later moment). Het merendeel van de uitgebrachte reclasseringsadviezen is dus niet meegenomen in deze berekening. Als deze wel worden meegenomen, heeft het Leger des Heils Rotterdam in deze periode 90% van de reclasseringsadviezen tijdig geleverd.

Levertermijn penitentiaire inrichtingen

De levertermijn voor een reclasseringsadvies aan DJI hangt af van het strafrestant van de gedetineerde. Bij een strafrestant van minder dan 24 maanden moet de reclassering het advies binnen 28 dagen leveren. Bij een langer strafrestant moet de reclassering dit binnen 56 dagen doen. Tijdige levering is noodzakelijk, omdat het reïntegratietraject voor de gedetineerde dan al tijdens de detentieperiode kan starten.

Het Leger des Heils Rotterdam heeft in 2014 deelgenomen aan een pilot om de reclasseringsadviezen in het kader van Binnen Beginnen¹⁹ tijdig te kunnen leveren. In deze nieuwe werkwijze

¹⁹ Binnen Beginnen is het programma waarin het reïntegratietraject van gedetineerden tijdens de detentieperiode aanvangt. In het kader van dit programma onderneemt de gedetineerde activiteiten ter voorbereiding op de terugkeer in de samenleving, zoals het volgen van een gedragsinterventie.

zijn adviseurs van het Leger des Heils Rotterdam werkzaam in de PI. Naast het versturen van de opdracht volgens de formele administratieve eisen, krijgen de adviseurs meteen een kopie van de opdracht. Door dit parallelle proces kan de adviseur meteen starten. Daarnaast leggen zij door hun standaard aanwezigheid in de PI sneller en makkelijker contact met de gedetineerden en andere functionarissen. Een andere verandering is dat de adviseurs maar aan twee reclasseringsadviezen tegelijk werken. Hierdoor kunnen zij in theorie iedere week twee reclasseringsadviezen opstellen.

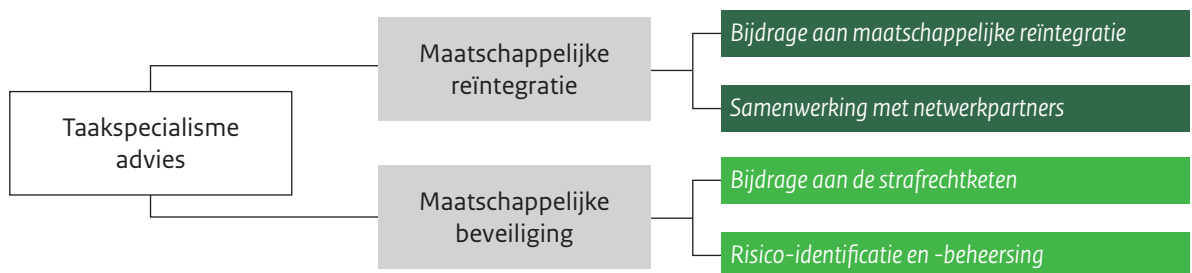
De beschikbare cijfers over de reclasseringsadviezen voor DJI tonen niet aan welk percentage tijdig geleverd is. In plaats daarvan worden de reclasseringsadviezen gemonitord op doorlooptijd. In november 2014 gold voor 37% van de reclasseringsadviezen aan DJI een doorlooptijd van minder dan 28 dagen, voor 25% een doorlooptijd tussen 28 en 42 dagen en voor 38% een doorlooptijd van meer dan 42 dagen. Met deze cijfers kan het effect van de pilot niet worden aangetoond, omdat hier meerdere penitentiaire inrichtingen in de regio in zijn opgenomen, terwijl de pilot slechts in twee inrichtingen draait. Daarnaast is deze monitor 3RO-breed, dus kunnen de cijfers niet worden herleid naar het Leger des Heils Rotterdam. Wel laten de cijfers zien dat de doorlooptijden korter worden.

3.2 Conclusie, oordelen en aanbevelingen

Oordeel per aspect

De twee aspecten waarop de Inspectie het taakspecialisme advies toetst, te weten ‘maatschappelijke reïntegratie’ en ‘maatschappijbeveiliging’, vallen uiteen in vier criteria. Dat zijn respectievelijk ‘bijdrage aan maatschappelijke reïntegratie’, ‘samenwerking met netwerkpartners’, ‘bijdrage aan de strafrechtketen’ en ‘risico-identificatie en -beheersing’. Figuur 4 geeft de oordelen op de getoetste criteria schematisch weer, gevolgd door een tekstuele toelichting.

Figuur 4. Oordeel taakspecialisme advies

Maatschappelijke reïntegratie

Bijdrage aan maatschappelijke reïntegratie

Het Leger des Heils Rotterdam levert met haar reclasseringsadviezen een bijdrage aan de maatschappelijke reïntegratie van cliënten. Reclasseringsadviezen zijn waar nodig en mogelijk gebaseerd op diagnostiek. De relevante criminogene factoren worden beschreven en de geadviseerde bijzondere voorwaarden zijn hier op gebaseerd.

Samenwerking met netwerkpartners

De Inspectie concludeert dat adviseurs voldoende samenwerken met netwerkpartners om zo voldoende zorg voor cliënten te kunnen realiseren. In die gevallen waarin cliënten tijdens de adviesfase worden aangemeld voor begeleid wonen, ervaren adviseurs echter dat er weinig plaatsingsmogelijkheden zijn. Hierdoor wordt deze activiteit in de praktijk regelmatig doorgeschoven naar het toezicht.

Maatschappijbeveiliging

Bijdrage aan de strafrechtketen

De Inspectie is positief over de bijdrage van de reclasseringsadviezen aan de strafrechtketen. Mede door de wijze van sturing levert de organisatie voldoende reclasseringsadviezen binnen de daarvoor gestelde termijnen op. Een verbeterpunt betreft het opvoeren van referenten in de reclasseringsadviezen. Vanwege de gebrekkige registratie is niet na te gaan of uitspraken van de cliënt zijn geverifieerd bij één of meerdere referenten.

Aanbeveling

- Maak gebruik van referenten en voer deze op in de reclasseringsadviezen.

Risico-identificatie en -beheersing

De Inspectie concludeert dat adviseurs van het Leger des Heils Rotterdam voldoende aandacht hebben voor risico-identificatie en -beheersing. Zij beschrijven de relevante criminogene leefgebieden nauwkeurig en geven een onderbouwing van het ingeschatte recidiverisico. Een aandachtspunt is dat hoewel risico's op leefgebieden wel worden erkend, medewerkers hier niet altijd bijbehorende controlemiddelen bij adviseren.

Algemene conclusie

De Inspectie is positief over de reclasseringsadviezen van het Leger des Heils Rotterdam. De inhoud van de reclasseringsadviezen is goed en het Leger des Heils levert voldoende reclasseringsadviezen binnen de geldende termijn aan. De wijze van sturing en de sturingsinstrumenten die hier aan ten grondslag liggen zorgen mede voor de goede doorlooptijden van de reclasseringsadviezen. Een algemeen verbeterpunt is de registratie in IRIS. Zo zijn afwegingen van adviseurs en casuïstiekbesprekingen niet terug te vinden²⁰. Een ander aandachtspunt heeft betrekking op het plaatsen van cliënten in begeleid wonen. In de regio Rotterdam is een beperkt aantal plaatsen voor begeleid wonen, waardoor cliënten vaak lang op de wachtlijst staan.

Aanbeveling

- Zorg voor volledige verslaglegging in IRIS²¹.

²⁰ De Inspectie doet de aanbeveling hierop in hoofdstuk 4.

²¹ Deze aanbeveling geldt ook voor de andere taakspecialismen. Zie hiervoor de betreffende hoofdstukken.

4

Taakspecialisme toezicht

In dit hoofdstuk beoordeelt de Inspectie het taakspecialisme toezicht aan de hand van de aspecten ‘maatschappelijke reïntegratie’ en ‘maatschappijbeveiliging’. Om hier een oordeel over te kunnen geven, schetst de Inspectie eerst haar bevindingen. Hierbij volgt zij zo veel als mogelijk het proces; de start van het toezicht, de invulling van het toezicht en de afronding hiervan. Het hoofdstuk sluit af met conclusies en oordelen op de getoetste aspecten en criteria.

4.1 Bevindingen

4.1.1 Start van het toezicht

Verdeling van de opdracht

Reclasseringsorganisaties ontvangen toezichtopdrachten²², afhankelijk van de modaliteit, van het OM, DJI of de zittende magistratuur. Vanuit de opdrachtgevers komen toezichtopdrachten binnen bij de arrondissementaal georganiseerde instroompunten 3RO. Het instroompunt 3RO in het arrondissement Rotterdam verdeelt de opdrachten onder de drie reclasseringsorganisaties. Bij het Leger des Heils Rotterdam komen nieuwe toezichtopdrachten binnen bij de werkbegeleider toezicht. Deze screent de zaken om te bezien welke als eerste dienen te worden verdeeld. Voor de verdeling hanteert het Leger des Heils Rotterdam overzichten waarop de uiterlijke startdatum van de toezichten vermeld is. De toezichtmodaliteiten schorsing en voorwaardelijke invrijheidstelling krijgen, samen met cliënten die in niveau 3²³ dienen te worden geplaatst, prioriteit.

Er is één toezichthouder vrijgemaakt om toezichten in de beginperiode op te starten. De werkbegeleider toezicht verdeelt zaken verder naar een vaste toezichthouder, zodra er ruimte is in de caseload. Ten tijde van de doorlichting wachtten 25 cliënten op een vaste toezichthouder.

²² De reclassering houdt toezicht op de naleving van bijzondere voorwaarden. Deze kunnen in verschillende modaliteiten worden opgelegd, zoals het schorsen van voorlopige hechtenis, het voorwaardelijk strafdeel of de voorwaardelijke beëindiging van een tbs-maatregel.

²³ De reclassering verdeelt de intensiteit van het toezicht over drie niveaus. Hierbij is niveau 1 het minst intensief en niveau 3 het meest intensief.

Tijdige start

Mede ten behoeve van een effectieve tenuitvoerlegging van de straf, zijn er landelijke richtlijnen die aangeven binnen welke termijn toezichten moeten starten²⁴.

In een brief van het ministerie van Veiligheid aan Justitie aan het Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering, gedateerd 30 juni 2014, erkent het ministerie de afhankelijkheden in de keten en de invloed hiervan op het vermogen van de reclassering om toezichten tijdig te starten.

Gebaseerd op deze constatering gebruikt het ministerie voor de tweede helft van 2014 een andere meetmethode. Een schorsingstoezicht dient binnen een week na ontvangst van de opdracht van het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB) te starten, een regulier toezicht binnen twee weken na ontvangst van de opdracht. In de tweede helft van 2014 dient 75% van de schorsingstoezichten en 70% van de voorwaardelijke veroordelingen tijdig te starten. Het Leger des Heils Rotterdam start 41,3% van haar schorsingstoezichten en 40,7% van de voorwaardelijke veroordelingen op tijd. Deze percentage gaan over de periode oktober 2013 tot en met september 2014. Cijfers over alleen de tweede helft van 2014 waren ten tijde van de doorlichting nog niet beschikbaar.

Toezichtovereenkomsten

Om een basis neer te leggen voor het toezicht waardoor het voor zowel de cliënt als de toezichthouder duidelijk is wat het toezicht inhoudt, stelt de reclassering een toezichtovereenkomst op. De toezichtovereenkomst dient binnen zes weken na aanvang van het toezicht te worden ondertekend door de cliënt.

Toezichthouders van het Leger des Heils stellen voor cliënten een toezicht-overeenkomst op, zij het niet altijd binnen de termijn van zes weken na de start van het toezicht. Zij actualiseren toezichtovereenkomsten in het geval de toezichtmodaliteit wijzigt (bijvoorbeeld van een schorsing preventieve hechtenis naar een voorwaardelijke veroordeling). In het geval van een lopend toezicht in dezelfde modaliteit, actualiseren zij toezichtovereenkomsten niet vaak. Toezichthouders erkennen het belang hiervan in het licht van het motiveren van de cliënt, maar geven aan hier niet altijd tijd voor te vinden.

Toezichtovereenkomsten bieden een voldoende basis voor het uitvoeren van het toezicht. Zo is er in de toezichtovereenkomsten sprake van een goede samenhang tussen de bijzondere voorwaarden, aanwijzingen en doelen. Uit het onderzoek blijkt wel dat niet alle doelen volledig SMART²⁵ zijn geformuleerd. Met name de tijdgebondenheid van doelen wordt vaak niet benoemd. Hoewel de doelen in ieder geval binnen de proeftijd van de cliënt behaald dienen te worden, zijn er doelen, zoals het vinden van huisvesting, die eerder dienen te worden behaald.

Inrichting toezicht

De RISc geeft aan welke problematiek op de leefgebieden speelt (waar het toezicht zich dus op dient te richten) en welke intensiteit van toezicht nodig is. Het komt voor dat bij de start van een toezicht geen RISc aanwezig is, toezichthouders nemen deze dan niet in alle gevallen alsnog af. Zij doen dit alleen in specifieke gevallen, zoals wanneer de cliënt een gedragsinterventie dient te volgen. Toezichthouders geven aan ook zonder een RISc een toezichtovereenkomst op te kunnen stellen en doelen te kunnen formuleren. Toezichten zonder RISc starten standaard in niveau 2, tenzij de cliënt tot een doelgroep behoort die standaard in niveau 3 wordt ingeschaald, zoals overvallers. Vanwege de werkdruk stuurt de werkbegeleider niet op het afnemen van een RISc bij de aanvang van een toezicht.

²⁴ Een schorsingstoezicht moet volgens deze richtlijnen binnen een week na de schorsingsbeschikking starten, een regulier reclasseringstoezicht binnen een maand nadat het vonnis onherroepelijk is. In het geval van een penitentiair programma of voorwaardelijke invrijheidstelling dient het toezicht direct na detentie aan te vangen.

²⁵ SMART staat voor Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden.

4.1.2 Invulling van het toezicht

Duobegeleiderschap

Om de continuïteit van het toezicht te waarborgen, is het belangrijk dat dit bij afwezigheid van de vaste toezichthouder wordt overgenomen door een andere toezichthouder die inhoudelijk op de hoogte is van de casus. Voor alle toezichten is een tweede toezichthouder aangewezen. Het hangt van de intensiteit van het toezicht af, hoe actief de tweede toezichthouder erbij betrokken is. Vooral bij intensieve toezichten, zoals niveau 3-toezichten, heeft de tweede toezichthouder een actieve rol. Mede vanwege de toegenomen werkdruk, vinden toezichthouders niet meer de tijd om ook bij minder intensieve toezichten goed op de hoogte te blijven. Bij een geplande overdracht zoals in het geval van een vakantie, vindt er wel overleg plaats op casusniveau.

Inhoud en frequentie meldplichtcontacten

Toezichthouders dienen cliënten zowel te controleren op het naleven van de bijzondere voorwaarden als te begeleiden bij het realiseren van de vastgelegde doelen, teneinde risico's te beheersen en de recidive te verminderen. Binnen het Leger des Heils Rotterdam is een cultuuromslag gaande waarbij van de toezichthouders wordt verwacht dat zij meer aandacht geven aan hun controlerende taak. Zij dienen als casemanager te functioneren die de benodigde hulp en begeleiding voornamelijk overlaat aan andere professionals, zoals behandelinstellingen. Toezichthouders worstelen met deze omslag en zijn nog zoekende naar de juiste balans. De Inspectie constateert in het onderzoek dat toezichthouders vaker op de begeleiding dan op de controle van de cliënt inzetten. Zowel vanuit het management als vanuit de werkbegeleiding is het zoeken naar deze balans onderwerp van gesprek.

Voor de financiering van toezichten dienden reclasseringsorganisaties te voldoen aan de contactfrequentie, die was vastgesteld per toezichtniveau. Met ingang van 1 januari 2015 hanteert het ministerie van Veiligheid en Justitie deze financieringseis niet meer. Hoewel de contactfrequentie nog wel wordt gehanteerd voor interne sturing, is er dus geen financiële consequentie als de contactfrequentie niet wordt gehaald. Bij het Leger des Heils Rotterdam wijken toezichthouders, indien zij dit verantwoord achten in het kader van risicobeheersing, af van de contactfrequentie.

Zoals eerder in dit hoofdstuk is vermeld, is één toezichthouder aangewezen om toezichten op te starten. In deze beginperiode worden cliënten gemiddeld een keer per maand gesproken. Het is dus mogelijk dat een cliënt minder vaak gesproken wordt dan het toezichtniveau voorschrijft. Deze afwijking van de norm heeft geen financiële consequenties meer. Een toezicht kan dus worden opgestart zonder per direct de beoogde contactfrequentie te halen. De speling die reclasseringsorganisaties op dit onderwerp gekregen hebben, wordt hier dus benut om toezichten tijdig te kunnen starten.

(In)formeel netwerk

Om vanuit meerdere invalshoeken zicht te hebben op het reilen en zeilen van de cliënt, dienen toezichthouders gebruik te maken van referenten. Toezichthouders van het Leger des Heils Rotterdam maken voornamelijk gebruik van het formele netwerk, zoals de wijkagent of behandelaars. Toezichthouders hebben voornamelijk bij jeugdige cliënten en wanneer zij op huisbezoek gaan ook contact met het informele netwerk, zoals de ouders van de cliënt.

Evaluaties

Om er zeker van te zijn dat het toezicht aan blijft sluiten bij de situatie van de cliënt, is het nodig om het toezicht met enige regelmaat te evalueren. Toezichthouders erkennen de meerwaarde hiervan, maar voeren ze nauwelijks uit in verband met tijdgebrek. Zij voeren wel evaluaties uit wanneer zij het toezichtniveau willen verlagen of voornemens zijn het toezicht voortijdig positief te beëindigen. De werkbegeleider geeft aan de werkdruk te erkennen en daarom niet hard op evaluaties aan te sturen.

Voortgangsverslagen

Reclasseringsorganisaties voeren het toezicht uit in opdracht van de opdrachtgever en dienen hier, bij bepaalde toezichtmodaliteiten, regelmatig aan te rapporteren over de voortgang van het toezicht. In die gevallen waarin voortgangsverslagen verplicht zijn, zoals bij tbs-toezichten of bij cliënten die vanuit een schorsingstoezicht op zitting komen, stellen toezichthouders deze op.

Het OM is over het algemeen tevreden over de voortgangsverslagen. De PI geeft aan weinig voortgangsrapportages op tijd te ontvangen en de inhoud hiervan vaak als summier te beoordelen. De PI stuurt ten behoeve van de levertermijnen van de voortgangsverslagen rappellijsten naar de reclassering.

Herdiagnostiek

Herdiagnostiek is het opnieuw afnemen van diagnostiek om de situatie van de cliënt objectief vast te stellen. Herdiagnostiek dient onder meer te worden afgenomen bij veranderingen in de casus of het verlopen van de RISc. Toezichthouders van het Leger des Heils Rotterdam voeren echter geen herdiagnostiek uit. Waar herdiagnostiek voorheen werd uitgevoerd als men voornemens was af te schalen, stellen toezichthouders hier nu evaluaties voor op.

Dreigende onbeheersbaarheid en ongewenst gedrag

Bij dreigende onbeheersbaarheid of ongewenst gedrag dient de reclassering het juiste signaal af te geven aan de cliënt teneinde normconform gedrag te realiseren. Toezichthouders van het Leger des Heils Rotterdam wegen per casus af welke actie zij ondernemen. Dit varieert tussen mondelinge waarschuwingen, berispingen, formele waarschuwingen, een gesprek met een officier van justitie of het opstellen van een 'advies TUL'²⁶. Ook kunnen zij, indien de cliënt bij een instelling in behandeling is, contact opnemen met de behandelaar om te overleggen over het al dan niet voortzetten van de behandeling. Bij ongewenst gedrag is er altijd overleg met de werkbegeleider, die alle berispingen en waarschuwingen moet goedkeuren.

Toezichthouders worden niet altijd door de politie op de hoogte gesteld wanneer een cliënt een voorwaarde of aanwijzing overtreedt. Hiervoor zijn geen concrete afspraken gemaakt. In de praktijk krijgt het Leger des Heils Rotterdam deze meldingen via verschillende kanalen binnen, zoals ZSM of een bericht van in verzekeringstelling. Hierbij dient het Leger des Heils Rotterdam zelf te controleren of de cliënt reeds onder toezicht staat en dus of er sprake is van recidive tijdens een toezicht.

²⁶ TUL: tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke straf. Als een cliënt een (bijzondere) voorwaarde overtreedt, kan (een deel van) het voorwaardelijk strafdeel alsnog ten uitvoer worden gelegd.

Contact met het OM

Contact met het OM op casusniveau verloopt via de werkbegeleider van het Leger des Heils Rotterdam en de ketenprocesmedewerker van het OM. Beide partijen zijn tevreden over de samenwerking, de bereikbaarheid van elkaar en de kwaliteit van de rapporten. Contact met het OM op strategisch niveau verloopt via de unitmanagers.

Registratie in IRIS

Een goede registratie in IRIS is van belang voor onder andere de overdraagbaarheid van een zaak en de inzichtelijkheid ervan ten behoeve van bijvoorbeeld ZSM. De reclasseringswerker op ZSM moet uit IRIS voldoende materiaal kunnen halen om een advies te geven over de afdoening aan de ZSM-tafel.

Toezichthouders geven aan niet altijd toe te komen aan het registreren van hun werk in IRIS. Het onderzoek van de Inspectie en een interne audit ondersteunen dit beeld. Zo worden casuïstiek-besprekingen en contacten met het (in)formele netwerk niet altijd geregistreerd, is de RISc niet altijd opgenomen in het toezichtprogramma en verschilt de verslaglegging omtrent ongewenst gedrag. Daarnaast zijn niet altijd de ondertekende toezichtovereenkomst en de ondertekende gedragsregels terug te vinden in het dossier.

Check op de uitvoering

Vanuit het deelproject 'werkbegeleiding 2014' (zie paragraaf 3.1.4) heeft de werkbegeleider toezicht de taak, naast de inhoudelijke kwaliteitsborging, procesmatig te sturen. Zo behoort hij onder andere te sturen op het tijdig plannen van het eerste face-to-face contact en op dossiervorming. Wat betreft kwaliteitsborging, dient de werkbegeleider alle toezichtovereenkomsten, berispingen en waarschuwingen goed te keuren. Hij leest ook uitgaande stukken, zoals voortgangsrapportages en TUL-adviezen. Elementen waar de werkbegeleider aandacht aan besteedt zijn onder andere of de juiste interventies op het juiste moment worden ingezet en of toezichthouders op een juiste manier invulling geven aan de bijzondere voorwaarden.

4.1.3 Voortijdig beëindigen toezicht

Het reclasseringstoezicht wordt voortijdig negatief beëindigd als de bijzondere voorwaarden niet (kunnen) worden nagekomen. Wanneer dit voornemen er is, neemt de toezichthouder hierover contact op met de opdrachtgever. In het geval het OM opdrachtgever is, kan het OM een vordering indienen tot tenuitvoerlegging van de gehele of gedeeltelijke voorwaardelijke straf. Hiervoor stelt de toezichthouder een advies TUL op, gebaseerd op een evaluatie.

Om het proces rondom adviezen TUL sneller en beter te laten verlopen, loopt het 'project TUL' waar de reclasseringsorganisaties in de regio aan deelnemen. Ten behoeve van deze pilot is een instrument ontwikkeld waarmee de toezichthouders beter kunnen afwegen of een advies TUL een reële vervolgstap is. Deze afweging werd voorheen samen met het OM gemaakt. Er wordt van de toezichthouders verwacht dat zij meer sturende informatie opsturen naar de ketenprocesmedewerker over de vervolgstappen die zij voornemens zijn om te nemen met de cliënt. De afweging of een TUL een geschikte vervolgstap is, wordt op deze manier meer bij de reclassering belegd.

Voor het juiste signaal naar de cliënt dat het toezicht niet kan worden voortgezet, is het van belang dat een TUL-zitting snel plaatsvindt. De snelheid van deze planning is ook een aspect van het hiervoor genoemde 'project TUL'. De afspraak is dat een TUL-zitting, na het besluit van het OM om een vordering in te dienen bij de rechtbank, binnen 45 dagen plaatsvindt. Het OM geeft

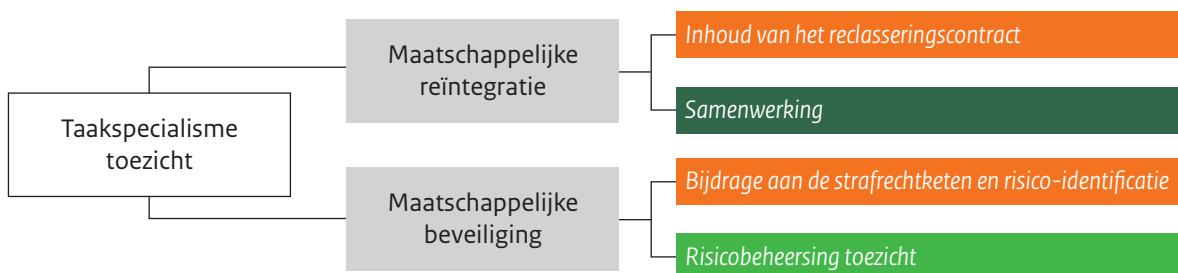
aan dat dit structureel niet haalbaar is. Dit heeft te maken met de werkwijzen van het OM en de rechtbank. Allereerst dient het OM deze zaken acht weken voor de zitting aan de administratie van de rechtbank aan te leveren. Ten tweede stapelt het OM alle TUL-zaken voor de politierechter. Deze doet zij eens per maand af op één zittingsdag die in het teken staat van de TUL-zaken. Voorts worden TUL-zaken voor een meervoudige kamer tussen reguliere zittingen gehouden. Hiervoor is het OM dus afhankelijk van de drukte bij de meervoudige kamer²⁷.

4.2 Conclusies, oordelen en aanbevelingen

Oordeel per aspect

De twee aspecten waarop de Inspectie het taakspecialisme toezicht toetst, te weten ‘maatschappelijke reïntegratie’ en ‘maatschappijbeveiliging’, vallen uiteen in vier criteria. Dat zijn respectievelijk ‘inhoud van het reclasseringscontract’, ‘samenwerking’, ‘bijdrage aan de strafrechtketen en ‘risico-identificatie’ en ‘risicobeheersing toezicht’. Figuur 5 geeft de oordelen op de getoetste criteria schematisch weer, gevolgd door een tekstuele toelichting.

Figuur 5. Oordeel taakspecialisme toezicht

Maatschappelijke reïntegratie

Inhoud van het reclasseringscontract

De Inspectie is kritisch over de inhoud van het reclasseringscontract. Het inhoud geven aan het reclasseringscontract staat onder druk van de hoge werkdruk. De geconstateerde aandachts- en verbeterpunten laten dit zien.

Mede ingegeven door de hulpvraag van cliënten, geven toezichthouders in voorkomende gevallen meer aandacht aan hun begeleidende taak. De Inspectie is positief over de ingezette lijn en hoe dit onderwerp onder de aandacht wordt gehouden, maar constateert dat de organisatie nog een weg te gaan heeft. Een ander verbeterpunt betreft het afnemen van een RISC wanneer deze bij aanvang van een toezicht niet voorhanden is. Deze dient alsnog te worden afgenomen, teneinde objectief de probleemgebieden vast te kunnen stellen en hier de juiste doelen aan te koppelen.

Aanbeveling

- Zorg er voor dat medewerkers een RISC afnemen bij een nieuw toezicht, wanneer deze bij aanvang hiervan nog niet voorhanden is.

²⁷ Sinds november 2014 loopt bij het OM een pilot om de doorlooptijden van TUL-zaken te verkorten. Dit geldt voor zaken voor de politierechter.

Samenwerking

De samenwerking op casusniveau met ketenpartners, zorg- en hulpverleningsinstellingen voldoet aan de normen en verwachtingen van de Inspectie.

Maatschappijbeveiliging

Bijdrage aan de strafrechtketen en risico-identificatie

De bijdrage aan de strafrechtketen en de risico-identificatie voldoet in beperkte mate aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. Een aantal onderdelen verloopt goed, zoals de prioriteitstelling van nieuwe toezichten en het contact met de opdrachtgevers. Andere onderwerpen behoeven verbetering.

Vanuit het oogpunt van een effectieve tenuitvoerlegging van straffen acht de Inspectie het van belang dat het Leger des Heils Rotterdam haar toezichten tijdig start. Het percentage tijdig gestarte toezichten is echter te laag. Een tweede verbeterpunt betreft het tijdig opstellen van toezichtovereenkomsten en een dynamische inzet hiervan. Toezichthouders stellen de toezichtovereenkomsten niet altijd binnen zes weken na de start van het toezicht op en zetten deze nauwelijks dynamisch in. Om toch op enige wijze duidelijkheid te hebben over de invulling van het toezicht, zowel voor de toezichthouder als voor de cliënt, vindt de Inspectie het belangrijk dat er gewerkt wordt met voorlopige overeenkomsten als het niet haalbaar is om binnen zes weken een 'definitieve' toezichtovereenkomst op te stellen. Het derde verbeterpunt is het opstellen van evaluaties. Om vast te kunnen stellen of de cliënt vorderingen maakt op de relevante leefgebieden, dienen toezichthouders het toezicht regelmatig te evalueren.

Het laatste verbeterpunt ligt buiten de invloedssfeer van het Leger des Heils Rotterdam; dit betreft de snelheid van de tenuitvoerlegging van niet goed lopende toezichten. Het duurt vaak lang voordat TUL-zittingen plaatsvinden. Het OM heeft aangegeven dat de staande afspraak ook niet haalbaar is. De Inspectie acht het van belang dat de betrokken partijen de huidige afspraak evalueren, met het doel om de zitting zo snel mogelijk te laten plaatsvinden na het moment van uitbrengen van het advies TUL.

Aanbevelingen aan Leger des Heils Rotterdam

- Zorg er voor dat de toezichten binnen de daarvoor vastgestelde termijnen worden opgestart.
- Zorg voor binnen de termijn opgestelde (voorlopige) toezichtovereenkomsten en zet deze overeenkomsten tijdens het toezicht dynamisch in.
- Zorg dat er evaluaties van het toezicht plaatsvinden.

Aanbevelingen aan het OM Rotterdam

- Verkort de tijd tussen het uitbrengen van het advies TUL en de zittingsdatum voor de tenuitvoerlegging van (een deel van) het voorwaardelijk strafrestant.

Risicobeheersing toezicht

De risicobeheersing tijdens de uitvoering van het toezicht voldoet overwegend aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. Door het werken met tweede toezichthouders en korte lijnen tussen medewerkers en de werkbegeleider, is de overdraagbaarheid van toezichten tussen medewerkers onderling geborgd. Een aandachtspunt betreft het aantal cliënten dat wacht op een vaste toezichthouder. Vanwege de hoge instroom en volle caseloads is dit aantal hoog. Een verbeterpunt betreft het uitvoeren van herdiagnostiek wanneer de onderliggende diagnostiek gedateerd is of veranderingen in de casus hier om vragen.

Aanbeveling

- Voer herdiagnostiek uit wanneer de huidige diagnostiek gedateerd is of veranderingen in de casus hier om vragen.

Algemene conclusie

De Inspectie is kritisch over het taakspecialisme toezicht. Op diverse onderdelen zijn verbeteringen noodzakelijk, zoals per aspect is weergegeven. De tekortkomingen hangen samen met de hoge werkdruk. De verbeterpunten en de aanbevelingen die de Inspectie hierop doet, zijn grotendeels bekend bij de organisatie en zijn onderdeel van de interne professionalisering en het project Marathon. Het Leger des Heils heeft verschillende instrumenten ontwikkeld om het productieproces inzichtelijk te maken, zowel op het niveau van de medewerker als van de unit. Daarbij zijn de uitgangspunten voor de werkbegeleiding geherformuleerd waardoor de werk-begeleiding nu meer op het proces is gericht. Deze ontwikkelingen dienen bij te dragen aan een bepaalde verzakelijking van het reclasseringstoezicht, waarbij toezichthouders meer als case-manager functioneren en minder als hulpverlener. Waar momenteel bij veel toezichthouders de nadruk ligt op de begeleidende taak, dient de controlerende taak meer aandacht te krijgen.

De Inspectie is positief over deze ingezette lijn, maar constateert dat de organisatie nog een weg te gaan heeft en op diverse onderdelen verbeteringen dient te realiseren. Daarnaast vraagt de Inspectie ook hier aandacht voor de kwaliteit van de registratie in IRIS. Er zijn grote verschillen tussen de volledigheid in de verslaglegging en daarmee de navolgbaarheid van de uitvoering van het toezicht. Het niet volledig en actueel hebben en houden van dossiers kan ongewenste effecten hebben voor ketenpartners of collega's die moeten kunnen terugvallen op actuele dossierinformatie.

5

Gedragsinterventie

In dit hoofdstuk beoordeelt de Inspectie het taakspecialisme gedragsinterventie aan de hand van de aspecten ‘maatschappelijke reïntegratie’ en ‘maatschappijbeveiliging’. Om hier een oordeel over te kunnen geven, schetst de Inspectie eerst haar bevindingen. Hierbij volgt zij zo veel als mogelijk het proces; de randvoorwaarden voor het uitvoeren van gedragsinterventies, de toeleiding naar een gedragsinterventie en de uitvoering, tijdigheid en volledigheid van de gedragsinterventie. Het hoofdstuk sluit af met conclusies en oordelen op de getoetste aspecten en criteria.

5.1 Bevindingen

5.1.1 Randvoorwaarden

Erkende gedragsinterventies

Trainers van het Leger des Heils Rotterdam verzorgen twee erkende gedragsinterventies, te weten de Agressieregulatietraining (ART) en de cognitieve vaardigheden training voor minder begaafden (CoVa+). Daarnaast voeren zij een individuele variant van de CoVa+ uit, te weten de Stop Relax.

Faciliteiten

Trainers geven gedragsinterventies zowel in penitentiaire inrichtingen als op de spreeklocatie van het Leger des Heils in Rotterdam. Op de spreeklocatie in Dordrecht worden geen trainingen gegeven. De ruimte voor trainingen op de spreeklocatie in Rotterdam bevat voldoende middelen om de trainingen te kunnen geven. Trainingen worden zowel overdag als 's avonds gegeven.

Waarborgen programma-integriteit

Om de kwaliteit van de gedragsinterventies hoog te houden en zo het beoogde effect te bereiken, is het belangrijk dat de programma-integriteit is gewaarborgd. Hier zorgen de interventiecoaches in dienst van het Facilitair Interventie Team (FIT²⁸) voor door onder meer van iedere sessie video-opnamen te maken en deze te evalueren met de trainers.

²⁸ Het FIT informeert, adviseert en ondersteunt de regio en waarborgt dat de gedragsinterventies op de juiste wijze worden uitgevoerd (programma-integriteit). Het FIT is gevestigd in het hoofdkantoor van Reclassering Nederland te Utrecht.

5.1.2 Uitvoering gedragsinterventies

Toeleiding

Toezichthouders zijn verantwoordelijk voor het aanmelden van hun cliënten. Dit doen zij bij de betreffende coördinator, die deze taak 3RO-breed vervult. Als de coördinator een volle groep heeft voor een training, wordt de betreffende trainer op de hoogte gesteld en plant deze de intakegesprekken.

Aansluiting

Het volgen van een gedragsinterventie is gebaseerd op de uitkomst van de RISC en afhankelijk van de aanwezige problematiek op de leefgebieden. Voor de CoVa+ dient, naast indicatie ervoor vanuit de RISC, ook een IQ-test te worden afgenomen.

Relatie met het toezicht

Veel cliënten die een gedragsinterventie volgen, staan ook onder toezicht van de reclassering (al dan niet bij het Leger des Heils). Een goed contact tussen beide taakspecialismen is voor beiden een meerwaarde. Enerzijds is de gedragsinterventie als bijzondere voorwaarde een onderdeel van het toezicht, anderzijds kunnen toezichthouders cliënten motiveren tot een actieve deelname en bijdragen aan inbedding van de geleerde vaardigheden. Trainers van het Leger des Heils Rotterdam initiëren vaak het contact met de toezichthouders. In de praktijk is dit contact oppervlakkig en blijft het beperkt tot het sturen van tussen- en eindrapportages en berichten bij afwezigheid van de cliënt. Met de vernieuwde CoVa+ dienen toezichthouders aanwezig te zijn bij een aantal gesprekken met de trainer en de cliënt, wat als meerwaarde wordt ervaren. Hoewel deze gesprekken wel worden gepland, zijn toezichthouders (ook van andere reclasseringsorganisaties) niet altijd aanwezig.

Toezichthouders besteden in meldplichtgesprekken aandacht aan de gedragsinterventie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het motiveren van de cliënt of het hulp bieden bij huiswerkopdrachten.

Trainers registreren tussentijdse en eindevaluaties in IRIS. Verdere contacten over bijvoorbeeld ongeoorloofde afwezigheid van de cliënt dient de toezichthouder eveneens te registreren. Uit het onderzoek blijkt dit contact nauwelijks terug te vinden in IRIS.

Tijdigheid

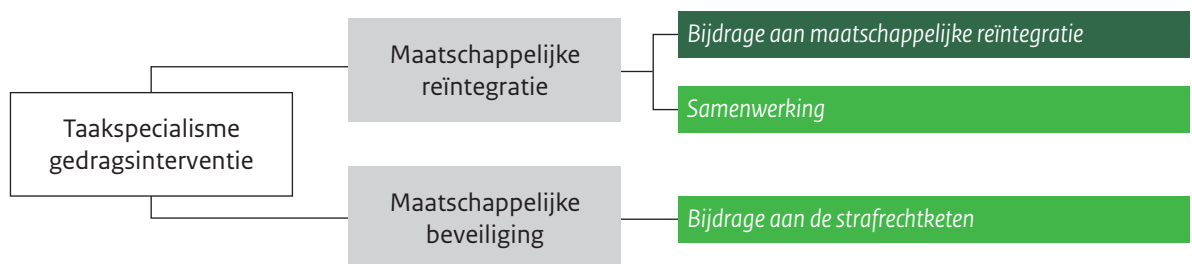
In de periode van 1 januari 2014 tot en met 31 december 2014 hebben 56 cliënten een gedragsinterventie gevolgd. In deze cijfers zijn ook cliënten meegenomen die bij de vestiging van het Leger des Heils in Den Haag onder toezicht staan, omdat deze vestiging tot hetzelfde cluster behoort als de vestigingen in Dordrecht en Rotterdam. Van de 56 cliënten hebben 34 cliënten de gedragsinterventie succesvol afgerond. Van de niet succesvol afgeronde gedragsinterventies had dit 19 keer te maken met te beperkte inzet van de cliënt, 1 keer omdat de toezichtperiode was afgelopen en 2 twee keer 'anders'.

5.2 Conclusie, oordelen en aanbevelingen

Oordeel per aspect

De twee aspecten waarop de Inspectie het taakspecialisme gedragsinterventie toetst, te weten ‘maatschappelijke reïntegratie’ en ‘maatschappijbeveiliging’, vallen uiteen in een aantal criteria. Dat zijn respectievelijk ‘bijdrage aan maatschappelijke reïntegratie’, ‘samenwerking’ en ‘bijdrage aan de strafrechtketen’. Figuur 6 geeft de oordelen op de getoetste criteria schematisch weer, gevolgd door een tekstuele toelichting.

Figuur 6. Oordeel taakspecialisme gedragsinterventie

Maatschappelijke reïntegratie

Bijdrage aan maatschappelijke reïntegratie

Het Leger des Heils Rotterdam voert de gedragsinterventies uit conform het beleid. Door de ondersteuning vanuit het FIT is ook de programma-integriteit gewaarborgd.

Samenwerking

De samenwerking tussen trainers en toezichthouders dan wel trajectbegeleiders voldoet overwegend, maar niet volledig aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. Zo komt het contact tussen trainers en toezichthouders niet altijd tot stand of blijft dit oppervlakkig. Daarbij behoeft de registratie van deze contactmomenten in IRIS verbetering.

Maatschappijbeveiliging

Bijdrage aan de strafrechtketen

Op dit aspect voldoet het Leger des Heils Rotterdam overwegend aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. Het aantal succesvol afgeronde gedragsinterventies ligt namelijk relatief laag. Dit heeft echter vaak te maken met een niet meewerkende cliënt.

Algemene conclusie

De Inspectie is overwegend positief over de gedragsinterventies die het Leger des Heils uitvoert. De organisatie voert de gedragsinterventies uit conform het beleid en door de samenwerking met het FIT is dit voldoende geborgd.

6

Organisatieaspecten en veiligheid

In dit hoofdstuk beoordeelt de Inspectie de organisatieaspecten en de veiligheid. Om hier een oordeel over te kunnen geven, schetst de Inspectie eerst haar bevindingen op de organisatieaspecten, aan de hand van de volgende onderwerpen: personeel, communicatie, integriteit en evaluatie. Vervolgens staat het aspect veiligheid centraal, met daarin de onderwerpen voorkomen intimidatie en agressie en omgang met incidenten. Het hoofdstuk sluit af met conclusies en oordelen op de getoetste criteria.

6.1 Bevindingen

6.1.1 Personeel

De feitelijke formatie van het Leger des Heils Rotterdam ligt net boven de geplande formatie. Reclasseringsswerkers in dienst van de organisatie voldoen aan de relevante eisen, zoals de vooropleiding en de benodigde licenties voor het uitvoeren van diagnostiek. Ook zijn er voldoende mogelijkheden om cursussen en opleidingen te volgen.

Naast de personeelsvereisten, onderzoekt de Inspectie ook het ziekteverzuim. In de periode januari 2014 tot en met september 2014 had het Leger des Heils Rotterdam een gemiddeld ziekteverzuim van 10,2%. Dit lag boven de streefwaarde van 5%. Naast een aantal langdurig zieken wijt de organisatie dit hoge percentage aan de werkdruk. De Inspectie kan hier geen causaal verband aantonen, maar constateert wel dat medewerkers een zeer volle caseload hebben.

Het Leger des Heils Rotterdam heeft aangegeven middels coaching vanuit de organisatie of begeleiding door een psycholoog het ziekteverzuim te willen verlagen. Daarnaast is inmiddels een langdurig zieke uit dienst getreden. Wat betreft de volle caseloads is het standpunt van de organisatie deze niet verder op te hogen en zich in 2015 te willen richten op stabilisatie.

6.1.2 Communicatie

Interne communicatie

Om duidelijkheid en eenduidigheid binnen een organisatie te scheppen, is het belangrijk dat de interne communicatie goed verloopt. Binnen het Leger des Heils Rotterdam is er eens in de zes tot acht weken overleg per taakspecialisme. Het bespreken van casuïstiek is hier een onderdeel van. Voor intervisie zijn aparte groepen opgericht.

Werkbegeleiders voeren workloadgesprekken met de reclasseringswerkers. Tweemaal per jaar voeren de unitmanagers caseloadgesprekken met de reclasseringswerkers. Mede vanwege de beperkte grootte van de organisatie zijn er korte lijnen tussen medewerkers onderling, de werkbegeleiders en het management. Uit verschillende voorbeelden blijkt dat de medewerkers zich gehoord voelen door hun leidinggevenden.

Met de reorganisatie in clusters is ook de aansturing door unitmanagers gewijzigd. Waar de unitmanager voorheen verantwoordelijk was voor alle taakspecialismen, is dat nu verdeeld tussen twee unitmanagers. Voor het cluster Rotterdam-Dordrecht-Den Haag is één unitmanager verantwoordelijk voor toezicht, de ander voor advies en gedragsinterventies.

Externe communicatie

Het Leger des Heils Rotterdam heeft zich in 2014 ingespannen om bij meer overleggen met ketenpartners aanwezig te zijn. Vanwege de beperkte grootte van de organisatie is dit niet altijd te realiseren. Desondanks neemt de organisatie deel aan overleggen met verschillende ketenpartners in de regio. Een voorbeeld is het overvalleroverleg in het Veiligheidshuis Rotterdam. De organisatie neemt echter geen deel aan casuoverleggen in het Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond. Naar eigen zeggen heeft dit te maken met een financiële drempel. Deze geldt echter alleen voor het benutten van een vaste werkplek in het Veiligheidshuis, niet voor de deelname aan casuoverleggen. Ook zonder vaste werkplek in het Veiligheidshuis kan het Leger des Heils Rotterdam deelnemen aan casuoverleggen.

6.1.3 Integriteit

Integriteit is onderdeel van de gedragscode voor medewerkers van het Leger des Heils. De afgelopen jaren zijn geen integriteitsschendingen geregistreerd.

6.1.4 Evaluatie

Audits

In het afgelopen jaar zijn verschillende audits uitgevoerd bij de taakspecialismen advies en toezicht. De audits hebben als doel in beeld te brengen in hoeverre de reclasseringsorganisaties voldoen aan de kwaliteitsnormen. Dit is van belang voor de beoogde certificering van de reclasseringsorganisaties in 2016.

Tevredenheidsonderzoeken

In 2013 heeft het Leger des Heils Jeugdzorg en Reclassering een landelijk medewerkertevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat medewerkers tevreden zijn met hun werkzaamheden.

In 2013 heeft tevens een ketenpartnertevredenheidsonderzoek plaats gevonden met als thema 'samenwerking met penitentiaire inrichtingen en pleegzorg'. Het voornaamste aandachtspunt dat hieruit naar voren kwam is dat het Leger des Heils vaak niet tijdig haar reclasseringsadviezen aanlevert bij de penitentiaire inrichtingen.

Er is recentelijk geen cliënttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

6.1.5 Veiligheid

Voorkomen intimidatie en agressie

Huisregels

Om intimidatie en agressie te voorkomen, is het belangrijk dat bezoekers van de reclassering weten wat er is toegestaan en hoe de organisatie bij overschrijding hiervan acteert. Op de spreeklocatie in Rotterdam hangen de huisregels zowel in de wachtruimte als op de deuren van de spreekkamers. Op de locatie in Dordrecht hangen geen huisregels.

Fysieke veiligheid op de spreeklocaties

Cliënten worden op de spreeklocatie in Rotterdam ontvangen in een wachtruimte die afgesloten is van de rest van het gebouw. Reclasseringswerkers halen cliënten hier op en gaan dan naar de spreekkamers. De spreekkamers zijn voorzien van noodknoppen en er is cameratoezicht. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt hoe te handelen als iemand op een noodknop drukt. De spreekkamers bevinden zich aan dezelfde gang als de afdeling administratie en twee kantoorruimtes. Hoewel deze ruimtes kunnen worden afgesloten, is dit niet standaard het geval.

Een avond per week is een beveiliging aanwezig op de spreeklocatie in Rotterdam. Op deze avond kunnen medewerkers cliënten spreken die overdag niet kunnen, bijvoorbeeld vanwege hun baan.

De spreeklocatie in Dordrecht zit in een vestiging van begeleid wonen van het Leger des Heils ('Huis en Haard'). Overdag dienen cliënten gebruik te maken van een aparte ingang, die vanuit de locatie in Rotterdam middels een videoverbinding wordt bediend. Reclasseringswerkers halen de cliënt vervolgens op in de wachtruimte en gaan naar de spreekkamers. Vanuit de spreekkamers is de deur naar de rest van het gebouw niet afgesloten. Er is cameratoezicht in de spreekkamers, dat tevens vanuit Rotterdam wordt bediend. Er zijn geen noodknoppen aanwezig in de spreekkamers. In plaats daarvan nemen reclasseringswerkers een portofoon mee. Deze staat in verbinding met het personeel van het begeleid wonen, dat 24/7 aanwezig is. Deze zitten echter wel op een andere verdieping op een niet geringe afstand van de spreekkamers.

Een aantal reclasseringswerkers heeft aangegeven twijfels te hebben bij de veiligheidsvoorzieningen op de locatie in Dordrecht. Zo is onbekend hoe snel gereageerd wordt indien er zich iets voordoet.

Huisbezoek

Reclasseringswerkers maken een inschatting of ze alleen op huisbezoek gaan. Hoewel er duidelijke instructies zijn onder welke voorwaarden reclasseringswerkers op huisbezoek mogen gaan, worden deze in de praktijk niet altijd nageleefd. Zo maken niet alle reclasseringswerkers een belafpraak.

Trainingen

In 2014 hebben alle medewerkers een cursus gevolgd over het omgaan met agressie en geweld. Onderdeel van de cursus is de-escalerend handelen.

Omgang met incidenten

RI&E

In oktober 2013 is een Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) opgesteld voor de locatie in Rotterdam. De voornaamste verbeterpunten die hieruit naar voren kwamen hadden te maken met de omgang met agressie en geweld.

De RI&E voor 'Huis en Haard' in Dordrecht is vastgesteld in februari 2014. Deze is niet toegespitst op de reclassering van het Leger des Heils, die hier in pandig gevestigd is. De organisatie heeft daarom een aanvullende RI&E uit laten voeren. Ten tijde van de doorlichting waren de resultaten hiervan nog niet bekend.

Incidenten

In de periode 2009 tot en met 2013 heeft het Leger des Heils slechts vier incidenten geregistreerd. Verschillende medewerkers geven aan dat dit lage aantal wellicht te verklaren is door een mogelijke 'beroepsdeformatie'. Grenzen van wat normaal en toelaatbaar gedrag is, zijn opgerekt, waardoor minder snel melding wordt gemaakt van een incident. Dit blijkt ook uit de eerder genoemde RI&E. Het Leger des Heils Rotterdam heeft reeds ingezet op een betere bewustwording bij medewerkers en het beter afbakenen van wat toelaatbaar gedrag is. Cijfers over 2014 zijn nog niet beschikbaar.

Naar aanleiding van een incident in Rotterdam wordt de procedure rondom nazorg consequent nageleefd. Er wordt nu standaard een gesprek met een daarvoor beschikbare psycholoog aangeboden aan de medewerker.

6.2 Conclusie, oordelen en aanbevelingen

Algemene conclusie

De Inspectie concludeert dat de getoetste organisatieaspecten grotendeels op orde zijn. Het personeel voldoet aan de relevante eisen, de interne en externe communicatie voldoen grotendeels aan de normen en verwachtingen en er is voldoende aandacht voor de integriteit van medewerkers. Een verbeterpunt betreft de samenwerking in het Veiligheidshuis. Reclasseringsorganisaties kunnen in de casusoverleggen die hier plaatsvinden vanuit hun rol en expertise een wezenlijke bijdrage leveren. De Inspectie beveelt het Leger des Heils Rotterdam dan ook aan om hier aan deel te nemen. Een tweede verbeterpunt betreft het evalueren van het reclasseringswerk door het uitvoeren van een cliënttevredenheidsonderzoek.

De Inspectie concludeert voorts dat de spreeklocatie in Dordrecht niet voldoet aan de veiligheids-eisen. Gezien de doelgroep van de reclassering en de belangen die voor cliënten bij het reclasseringscontact een rol spelen, is er sprake van een verhoogd risico op intimidatie en agressie. Er moet daarom sprake zijn van voldoende veiligheidsbewustzijn en fysieke maatregelen.

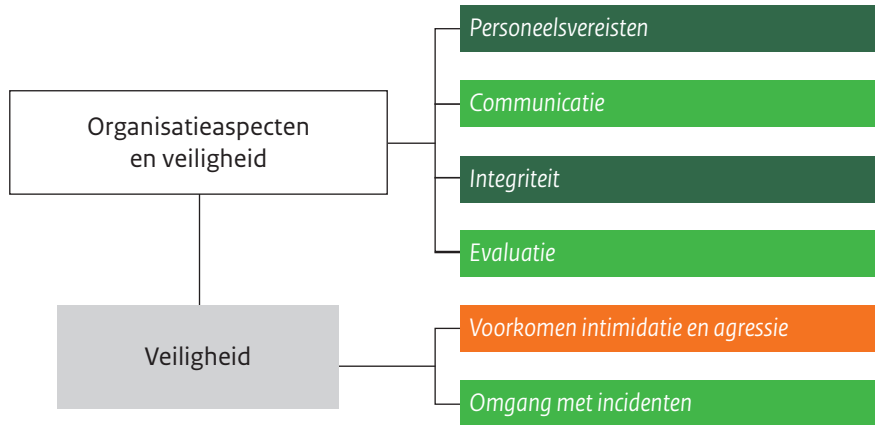
Aanbevelingen

- Neem deel aan de casusoverleggen in het Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond.
- Zet in op het evalueren van het reclasseringswerk bij de cliënten, indien nodig in samenspraak met het hoofdkantoor.
- Zorg voor voldoende veiligheid op de locatie in Dordrecht. Hang huisregels op, realiseer de randvoorwaarden voor een tijdige reactie op incidenten en scheid de kantooruimtes van de spreekkamers.

Figuur 7 geeft de oordelen per getoetst criterium schematisch weer.

Figuur 7. Oordeel organisatieaspecten en veiligheid

7

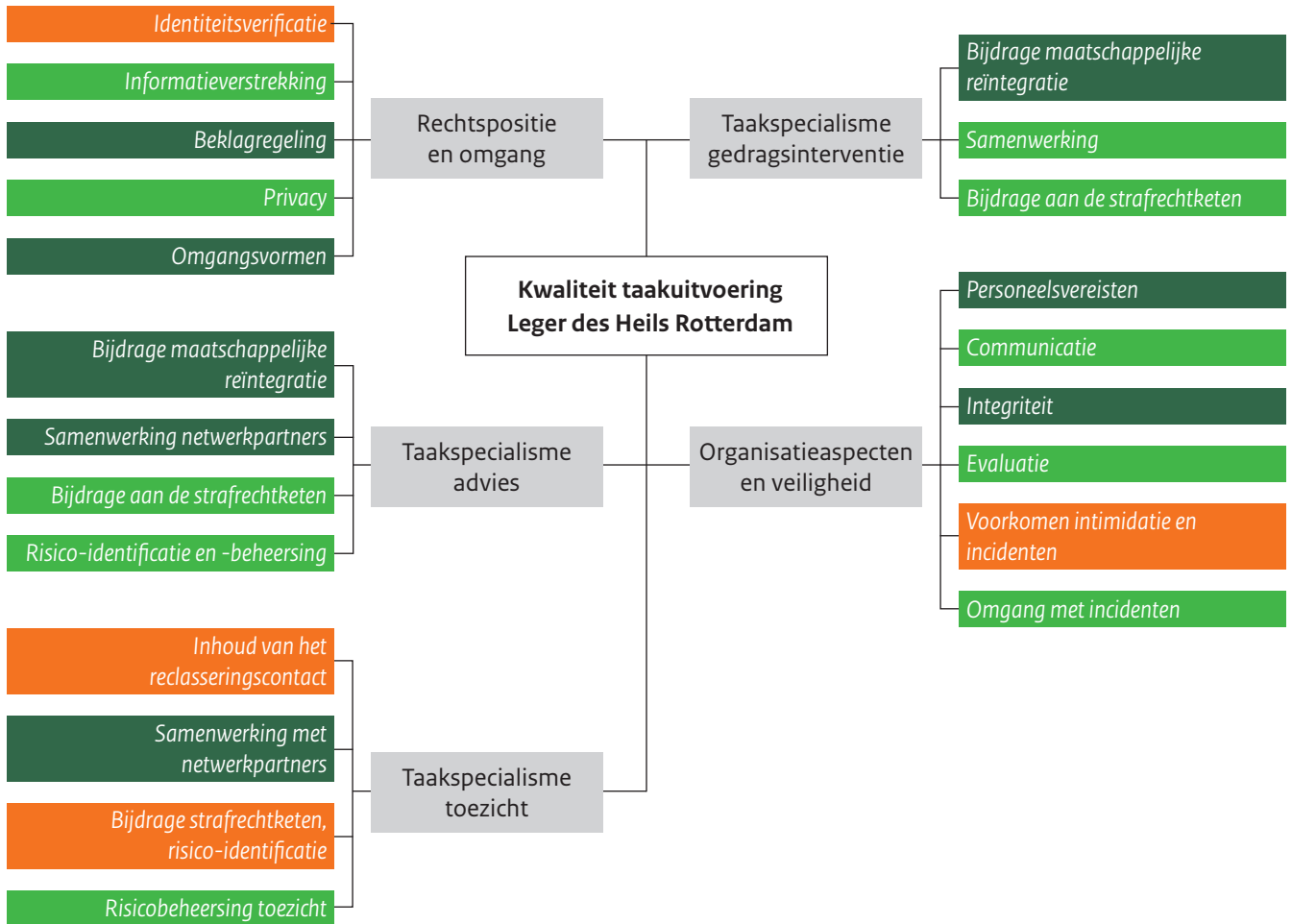
Conclusie

De Inspectie heeft onderzocht hoe het is gesteld met de kwaliteit van de taakuitvoering van het Leger des Heils Rotterdam. Zoals figuur 8 laat zien, voldoet de organisatie op de meeste criteria geheel dan wel overwegend aan de normen en verwachtingen van de Inspectie. Voorbeelden zijn de tijdigheid van het leveren van reclasseringsadviezen, de aandacht voor de rechtspositie van de cliënt en de wijze waarop de organisatie aandacht houdt voor haar doelgroep en aanpak te midden van zowel interne als externe ontwikkelingen. De Inspectie is dan ook overwegend positief over de kwaliteit van de taakuitvoering van het Leger des Heils Rotterdam. Wel is de Inspectie kritisch over het taakspecialisme toezicht en signaleert zij een aantal ontwikkelingen die, in onderlinge samenhang, risico's opleveren voor de kwaliteit van de taakuitvoering.

De Inspectie constateert dat het Leger des Heils Rotterdam kampt met een hoge instroom, met name in het taakspecialisme toezicht, die leidt tot volle caseloads. Daarbij zijn er tekortkomingen in de uitvoering van het reclasseringstoezicht, zoals het niet opstellen van evaluaties, het niet uitvoeren van herdiagnostiek en de gebrekkige registratie in IRIS. Voor zowel het taakspecialisme advies als het taakspecialisme toezicht geldt voorts dat het Leger des Heils Rotterdam voor haar werkzaamheden deels afhankelijk is van ketenpartners. Knelpunten in de uitvoering bij ketenpartners hebben invloed op het presteren van de reclassering. Voorbeelden hiervan zijn de lange wachtrij voor begeleid wonen in de regio en de tijdige aansluiting van een advies-TUL op de zittingsdatum. Tot slot worden bepaalde werkzaamheden die in de fase van het reclasseringsadvies kunnen worden uitgevoerd, vanwege drukte dan wel ketenafhankelijkheden, doorgeschoven naar de toezichtfase. Voorbeelden zijn het uitvoeren van een RISc en het controleren op de uitvoerbaarheid van gedragsinterventies. De Inspectie beziet deze ontwikkelingen in onderlinge samenhang en concludeert dat zich hier risico's vormen voor de kwaliteit van de taakuitvoering. In het tussentijds toezicht in 2015 zal de Inspectie dan ook aandacht hebben voor deze ontwikkelingen.

Figuur 8. Totaaloverzicht oordelen

Bijlage

Afkortingen

3RO	De drie reclasseringsorganisaties (Reclassering Nederland, Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering, Stichting Verslavingsreclassering GGZ)
ART	Agressie Regulatie Training
CJIB	Centraal Justitieel Incasso Bureau
CoVa+	Cognitieve Vaardigheden voor minder begaafden
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
EC	Elektronische Controle
FIT	Facilitair Interventie Team
Ifzo	Informatievoorziening forensische zorg
IRIS	Integraal Reclassering Informatie Systeem
IVenJ	Inspectie Veiligheid en Justitie
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
LdH	Leger des Heils
LJ&R	Leger des Heils Jeugdbescherming en Reclassering
NIFP	Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en psychologie
OM	Openbaar Ministerie
PI	Penitentiaire Inrichting
RI&E	Risico Inventarisatie & Evaluatie
RISc	Recidive Inschattings Schalen
RN	Reclassering Nederland
SKDB	Strafrechtketendatabank
SMART	Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden
SVG	Stichting Verslavingsreclassering GGZ
TBS	Terbeschikkingstelling
TUL	Tenuitvoerlegging
UC	Urinecontrole
ZSM	Zo Snel, Slim, Selectief, Simpel en Samenlevingsgericht Mogelijk

Bijlage

Bronnen

- Auditrapportage toezicht LJ&R Rotterdam, september 2014
- Auditrapportage advies LJ&R Rotterdam, juni 2014
- Herontwerp Administratie
- Bezetting LdH Rotterdam per 1 september 2014
- Convenant informatie-uitwisseling m.b.t. zedendelinquenten en TBS-gestelden, 3RO - Politie Zuid-Holland-Zuid
- Dashboard, overzicht reclasseringsproducten
- Halfjaarlijkse rapportage m.b.t. bemiddeling klachtenuitingen
- Herontwerp Werkbegeleiding
- Incidentenprotocol
- Jaarverslag incidentencommissie 2013
- Jaarverslag LJ&R 2013
- Ketenpartnertevredenheidsonderzoek 2013
- Klachtenreglement reclassering
- Maandrapportage TR ISD, november 2014
- Maandrapportage TR ISD, regionaal november 2014
- Medewerkertevredenheidsonderzoek 2013
- Meerjarenbeleidsplan LJ&R, 2014-2017
- Monitor tijdigheid advies januari - oktober 2014
- Organogram LJ&R
- Overzicht gerealiseerde productie
- Overzicht tijdige start toezichten, tijdige levering reclasseringsadviezen
- Overzicht uitgevoerde gedragsinterventies 2014, cluster Dordrecht, Rotterdam en Den Haag
- Overzicht ziekteverzuim Jeugdzorg & Reclassering
- Privacyreglement
- Procedure afhandelen uitkomsten klachtenbehandeling
- Procedure behandelen van klachten van cliënten
- Procedure melding incidenten
- Productiecijfers LdH Rotterdam, januari 2014 - oktober 2014
- Protocol veilig werken
- RI&E 'Huis en Haard'
- RI&E locatie Rotterdam
- Samenwerkingsovereenkomst 3RO - politie
- Tweede viermaandsrapportage 2014

Bijlage

Inspectieprogramma

Donderdag 17 april 2014	
Tijd	Programma
12:00 - 13:15	Interview OM Rotterdam
15:00 - 16:15	Interview PI Rotterdam te Hoogvliet

Dinsdag 22 april 2014	
Tijd	Programma
11:00 - 12:00	Bezoek aan ZSM
12:30 - 13:15	Interview Veiligheidshuis Rotterdam-Rijnmond

Donderdag 20 november 2014	
Tijd	Programma
9:00 - 13:00	Dossieronderzoek IRIS

Woensdag 26 november 2014	
Tijd	Programma
9:00 - 12:00	Dossieronderzoek IRIS

Vrijdag 28 november 2014	
Tijd	Programma
9:00 - 12:00	Dossieronderzoek IRIS

Woensdag 3 december 2014	
Tijd	Programma
9:00 - 9:15	Ontvangst, installatie van de werkkamer
9:15 - 11:15	Interview drie toezichthouders
11:30 - 12:00	Rondleiding locatie
12:00 - 12:30	Lunch
12:45 - 13:45	Interview werkbegeleider advies
14:00 - 15:00	Interview werkbegeleider toezicht
15:00 - 16:00	Reistijd Rotterdam - Dordrecht
16:00 - 16:30	Rondleiding locatie Dordrecht

Donderdag 4 december 2014	
Tijd	Programma
9:00 - 11:00	Interview unitmanagers
11:15 - 12:00	Interview twee trainers
12:00 - 12:30	Lunch
12:45 - 14:15	Interview drie adviseurs
14:30 - 15:30	Interview twee cliënten
15:30 - 16:30	Dossieronderzoek
16:30 - 17:00	Terugkoppeling eerste bevindingen aan management

Reclassering Leger des Heils Rotterdam

Leger des Heils Rotterdam Rapport

Missie Inspectie Veiligheid en Justitie

De Inspectie Veiligheid en Justitie houdt voor de samenleving, de ondertoezichtgestelden en de politiek en bestuurlijk verantwoordelijken toezicht op het terrein van veiligheid en justitie om inzicht te geven in de kwaliteit van de taakuitvoering en de naleving van regels en normen, om risico's te signaleren en om organisaties aan te zetten tot verbetering.

Hiermee draagt de Inspectie bij aan een veilige en rechtvaardige samenleving.

Rotterdam Rapport Reclassering Le

Rapport Reclassering Leger des Heil

Reclassering Leger des Heils Rotterc

Dit is een uitgave van:

Inspectie Veiligheid en Justitie
Ministerie van Veiligheid en Justitie
Turfmarkt 147 | 2511 DP Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH Den Haag
communicatie@inspectievenj.nl

www.ivenj.nl

Mei 2015 | Publicatienummer: 84954

*Aan deze publicatie kunnen geen rechten worden ontleend.
Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan,
mits deze uitgave als bron wordt vermeld.*

Rotterdam Rapport Reclassering Le